

»Novi list« izhaja vsak petek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 3908. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 1. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslana, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 40 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

ŠTEV. 4.

V GORICI, PETEK 19. APRILA 1929.

LETO I

Tedenski koledar.

19. aprila, petek: Leon, papež; Konrad; Ema. — 20. sobota: Neža; Teodor. — 21. nedelja: 3. povelikonočna; Anzelm, cerkv. učenik; Simon. — 22. ponedeljek: Soter in Gaj, papeža. — 23. torek: Vojteh. — 24. sreda: Jurij, mučenec; Fidelis. — 25. četrtek: Marko, evangelist. — 23. je polna luna, vreme lepo.

Novice.

Zadnja številka.

Prihodnjo številko »Novega lista« dobe samo tisti, ki bodo v redu z naročnino. Kdor »Novega lista« ne plača, nima pravice, da ga dobiva.

Zato vabimo vse prijatelje, da »Novi list« takoj plačajo.

Kralj v Milanu.

Na milanski velesjem je v torek prišel tudi kralj. Letošnja trgovsko-kmetijska razstava v Milanu je prav dobro urejena.

Za pogorelce v Dolenjah.

Načelnik vlade Mussolini je daroval za pogorelce v Dolenjah pri Jelšanah 15 tisoč lir. Tudi prefektura in pokrajinska uprava za reško provinco sta priskočili nesrečnežem z zneski po 2000 lir na pomoč.

Domačinova slava.

V Berlinu so pred kratkim izvajali veliki Verdijev »Requiem«. Glavno tenorjevo vlogo je pel naš rojak Rijavec. Nemški listi so polni hvale o njem.

Čiščenje med časnikarji.

V Rimu se je ustanovil urad za namočanje novinarjev. Sejo je vodil glavni tajnik fašistovske stranke August Turati. Sklenili so, da morajo biti v Italiji na vseh odgovornih novinarskih mestih samo preizkušeni fašisti. Popolo d'Italia sklep odobrava in pristavlja: »Če bi bila zmagala opozicija, bi bili fašistovski časnikarji končali življenje na svetilnikih ali v ječi. Nasprotniki fašizma bodo pa vzeli udobnejši konec: zgube samo svoje službe.«

Banca Commerciale Triestina.

Čisti dobiček te banke znaša, kakor poroča upravni svet, letos 6 milijonov 904 tisoč lir.

Mešani odbor za izvršitev konkordata

med Cerkvijo in Italijo se je sestavil in imel že prvo sejo. Mussolini je imenoval vanj štiri člane, Vatikan tri. Med člani odbora je tudi minister pravde dr. Alfred Rocco.

Pametna beseda podeštatom.

Znani italijanski novinar Curzio Malaparte je napisal v listu »La Stampa« znamenit članek o podeštatih. Članek se opira na izvajanja glavnega fašistovskega lista »Popolo d'Italia«. Članek pravi, da so se podeštati v velikih mestih dobro obnesli. Tega pa ni mogoče reči o vseh podeštatih v manjših občinah. »V nekaterih občinah,« piše Malaparte, »se preveč trosi denar; občinarji se po pravici pritožujejo, da podeštati premalo varčujejo.« Prefekti so radi tega poostri nadziranje nad podeštati. Pokazalo se je, da so podeštati pogostokrat trosili denar za dela, ki so sicer koristna, a ne neobhodno potrebna. Podeštati so hoteli napraviti iz gorskih vasi angleška mesta s tlakanimi ulicami. »Na vaških križiščih si ugledal fino oblečene mestne policaje, ki so vodili promet in pazili, da vsakdo hodi na levo. Slavolok, dva mestna stražnika, en proglas na dan, sto okrožnic na teden, to je bil podeštatom ideal. Upravno delo v uradu mu je bilo posravska zadeva.« Nadziranje prefektoy se je obneslo in odpravilo dosti nereda, a dosti dela še čaka. Notranji minister je izdal ukaz, s katerim zapoveduje podeštatom, da bivajo v domači občini, ker gre sicer preveč denarja za njihove poti.

Radičev list »Dom«

v Zagrebu, ki je vedno ostro napadal vlado ter bil zategadelj zadnje čase pogostoma zaplenjen, so oblastva ustavila.

Pomorski promet.

Kakor piše Obzor, je leta 1927. pristalo v jugoslovanskih lukah, Splitu, Sušaku, Šibeniku, Dubrovniku in Metkoviću vsega 70.984 trgovskih ladij. V letu 1928. je promet znatno narastel, ladij je pristalo 85.029.

Zamorska umetnost.

Znana polnaga plesalka Jožefa Baker je prišla kazat svojo umetnost v Zagreb. Občinstvo v gledišču se je razdelilo v dva tabora: eni so jo izžvižgali, drugi so pa zahtevali, naj pokaže vse, kar zna. Iz Zagreba pojde plesalka v Ljubljano. Že zdaj se v Ljubljani kregajo, ali naj puste tej zamorski umetnosti na oder ali ne. Zmagali bodo kajpak tisti, ki radi gledajo črno kožo.

V Gradežu

je v ponedeljek umrl znani komponist Anton Smareglia. Največ njegovih del so peli v tržaški operi.

Silen vihar,

ki je zahteval tudi okrog 30 človeških žrtev, je divjal 10. t. m. nad državo Arkanzas v Združenih državah

ameriških. Vihar je bil tako silen, da je porušil več poslopij in pokopal pod razvalinami mnogo nesrečnežev. Osebe, katere je vihar zajel na prostem, so bile naravnost odnešene na večje daljave in ranjene ali pa celo ubite. Škoda je ogromna.

Prvi šparglji.

Prvi šparglji so se pojavili na goriškem trgu že pred desetimi dnevi in so dosegli ceno 16 lir za kg. Dne 16. aprila jih je bilo na trgu že kakih 250 kg po 6 do 7 lir za kg. Šparglji so še zelo drobni.

Monopol občestne reklame.

Izšla je posebna naredba, ki določuje, da je za vse reklamne napise ob državnih cestah treba plačati državi posebno pristojbino.

Evharistični shod.

V avgustu prihodnjega leta bo v Loretu velik evharističen shod za celo državo.

Gospodarsko zborovanje.

V Gorici se je vršilo zborovanje, na katerem so se posvetovali, kako pomagati od lanske suše zadetim krajem. Predsedoval je goriški prefekt, zraven je bil tudi komisar deželne uprave dr. Pascoli. Kmetijski izvedenec dr. Tonizzo je predlagal, naj bi se na Krasu sadil tobak, ki bi izvrstno uspeval. Obnoviti bi bilo treba tudi porušene vinograde, za katere naj bi vlada dovolila desetletno davčno prostost. Dr. Pascoli je obljubil, da bo dala dežela kmetom bilfe po znižani ceni in sklenjeno je bilo, naj se tekom 15 dni ugotovi potreba vinarogradnikov. Glede kraškega vodovoda je rekel, da bo vlada v najkrajšem času plačala prve obroke in da se nato začnejo dela. Da odpomore brezposelnosti, bo dežela pričela popravljati najvažnejše deželne ceste in zaposlila na njih izključno domače delavce.

Uprava »Družine« sporoča:

Naprošamo vse, ki so list dobili, da ga tudi takoj plačajo po priloženi poštni položnici. Po isti poštni položnici lahko nakažete naročnino za poljubno število naročnikov, samo navedite vedno točen naslov s hišno številko naročnikov. Kdor noče lista plačati, naj bo pošten, da ga takoj vrne.

Plačano naročnino za »Naš Čolnič« vpoštevamo in sicer doplačajte razliko do 12.50 L.

Nekaterim smo poslali po dva in več izvodov. Dotični so naprošeni, da pridobe novih naročnikov, drugače naj pa vrnejo neodane izvide.

NOVI list

1929 C 134 / 1929

070(450.36=163.6)

»Družina«.

Prva številka »Družine« je izšla. Vsebinsko je takale: dr. J. Lovrenčič: Krišev trnek. Velikonočna zgodba iz Trente. — Julius Kaden: Bandrowski: Kastalski. — Stanko: Dvogovor. — Fr. Jaklič: Kovač Rošel. — Peter Rosegger: Mala bogoisateljica. — V. Sejavec: Bolest. — Slavko Savinšek: Križeve nadloge. — V. Sejavec: Mladost šumi. — Rado: Moja ježa na Vezuv. — ...: Ob zatonu ruskega carizma. — Prof. Rado Bednarik: Stare priče. — Sledijo članki o nedelji, ozebkih, kolodvorih, domu, cveticah, varčni gospodinji, kuhinji itd. Za nameček je dodano pisano polje družinskih iger in zanimivosti. — Opremo je izdelal znani umetnik Tone Kralj, ki je v naslovni sliki in zaglavljih izvrstno zadel vodilno misel lista. V tej številki je tudi pet slik naših krajev (Gorica s Sv. gore, Soški most pri Sv. Luciji, Sv. Križ, Kriški samostan, Vipavska dolina od Šturij do Sv. Križa). »Družina« bo izhajala vsak mesec. Po prvi številki sodeč smo z njo dobili list, ki se bo lahko meril z vsakim dosedanjim slovenskim družinskim listom. Da bi jo še naročniki podprli!

Novi politični tajnik za Goriško.

Dosedanji fašistovski pokrajinski tajnik Fr. Caccese je bil, kakor znano, izvoljen za poslanca. Ker sta poslanstvo in pokrajinsko tajništvo nezdravljivi mesti, je bil od glavnega tajnika fašistovske stranke imenovan za goriško pokrajino nov politični tajnik v osebi g. I. Godina iz Gorice.

Skrb za ptiče.

V ljudskem vrtu (parku) Porta Venezia pri Milanu so nastavili po drevesih obilo umetnih gnezd in zatočišč za ptiče. To je prva taka naprava v Italiji. V kratkem mislijo urediti še večjo napravo v nekem parku ob Komskem jezeru.

Apostol dela.

Nadškof v Bourgesu (Buržu) na Francoskem je ustanovil bratovščino »apostolstvo dela«. Ustanovilo je to bratovščino l. 1900. 20 deklet, ki so sklenile, da bodo z dobrim vzgledom vplivale na življenje svojih tovarišic po tovarnah.

Ognjegasci.

V nedeljo so imeli goriški gasilci svoje vaje na gasilnem trgu. Ob tej priliki je župan odlikoval gasilca Izidorja Filetto za njegovo 25-letno službovanje.

Globoka jama.

Pri Katinari na Tržaškem so začeli raziskovati neko kraško jamo, ki je 225 metrov globoka.

Borba za južni tečaj.

Ta in oni se sprašuje, ko bere po listih o ekspedicijah na južni tečaj, čemu toliko žrtev? Le zato, da se nasiti človeški napuh? O nel! So tudi neizmerni zemeljski zakladi, ki vabijo raziskovalce tja doli. Antarktika t. j. zemlja okrog južnega tečaja je velika za deset Nemčij. To neizmerno prostranstvo pokriva do 500 metrov de-

bel leden oklep. Toda pod to ledeno skorjo so skriti ogromni skladi premoaga, najbrže tudi železa in bakra, če ne celo petroleja. Zato ni nič čudno, če se že kregajo za te zaklade Američani, Angleži in Norvežani. Zdaj so se pridružili temu zboru še Argentinci. Vsaka od teh držav zahteva Antarktiko zase, češ, da so njeni raziskovalci prvi stopili na južna ledena tla.

Novi politični tajnik za Istro.

Ker je bil dosedanji istrski pokrajinski tajnik Maracchi (Mrak) izvoljen za poslanca, je na njegovo mesto imenovan bivši postojnski mestni tajnik g. Relli.

Obisk.

Kakor poroča »Piccolo«, pojde del jugoslovanske vojne mornarice obiskat Francijo in Anglijo. Vodil jo bo admiral Prica. Na pot pojdeti najbrž tudi dva podmornika, ki se v kratkem dogradita v neki francoski ladjedelnici.

Za poletje.

S 15. majem stopi v Jugoslaviji v veljavo nov vozni red, po katerem bodo Nemčiji, Avstriji, Češkoslovaški in Ogrski dane najugodnejše zveze s kopaljšči ob Adriji. Nov dokaz, kako si skuša vsaka država s tujskim prometom odpreti nov vir dohodkov.

Zalostna vrnitev.

Pretekli četrtek je brzovoz iz Castelfranca obvestil sorodnike, da je vlak do smrti povozil železničarja Antona Suliča iz Prvačine. Z njim vred je razmesarilo še štiri druge. V soboto ob dveh popoldne je vlak pripeljal rajnikovo truplo domov. Nad vse pretresljiv in veličasten pogreb je bil v nedeljo ob enajstih. — Pokojni Anton je do svoje premestitve služil 19 let na prvaški postaji. Zapušča ženo in pet otrok.

Tečaj za knjigovodstvo.

Urad za pospeševanje obrti v Gorici poroča, da je bil 6. t. m. otvorjen večerni tečaj za knjigovodstvo. Tečaj obiskuje precejšnje število obrtnih nameščencev.

Pred izrednim sodiščem.

V Rimu se je vršil 15. aprila proces proti petorici republikancev iz Julijske Krajine, ker so širili po Trstu in okolici tipkane letake proti fašistovskemu režimu ter sramotili v njih načelnika vlade. Trije, in sicer Wodzitzka, Ceron in Zanotto so bili obsojeni vsak na tri leta ječe. 1000 lir globe in na tri leta policijskega nadzorstva po oprostivni. Ostala dva obtoženca sta bila oproščena.

Prepovedana lista.

Po poročilu francoskih listov je naročevanje in razpečevanje znanih rimskih fašistovskih dnevnikov »Il Tevere« in »L'Impero« v Franciji prepovedano.

Hudo obolel.

Preč. g. mons. Slavec v Trstu je zaradi prevelikega duševnega napora resno obolel. Priporoča se svojim sobratom, znancom in prijateljem v poobožno molitev.

»Ilustracija«.

Tak je naslov časnika s podobami, ki izhajajo vsaki mesec v Ljubljani pod uredništvom Narteta Velikonje. List se dobi po štiri lire tudi v Katoliški knjigarni v Gorici. Naroči se pa lahko kar za celo leto za 120 dinarjev. Naslov: Uprava »Ilustracije«, Ljubljana.

Vojak za vsako ceno!

V Trstu so aretirali nekega Dvoraka Antona, ki se je v vojaški obleki sprehajal ob morju. To je Čeh, ki hoče biti za vsako ceno vojak. Ker ga je bila domača naborna komisija zvrгла, je šel na Francosko in se dal vpisati v afriški polk. Bolezen ga je kmalu prisilila, da pusti vojaščino in mož je prišel v Trst. Čuti se nesrečnega, da ne more biti vojak. Oblastva ga te dni prepeljejo na Češko, kjer bo najbrž spet poskusil svojo srečo.

Jakopič šestdesetletnik.

Znani slovenski slikar Rihard Jakopič je obhajal dne 12. t. m. svojo šestdesetletnico. Jakopič živi v Ljubljani. V teku svojega življenja si je pridobil mnogo zaslug za slovensko umetnost. Poznajo ga tudi zunaj slovenskih meja.

Zanimive številke.

Od leta 1921. do 1927. so se mesta Italije precej povečala. Rim, ki je imel 691 tisoč prebivalcev je prišel leta 1927. na 807 tisoč. Neapolj je poskočil od 772 na 897 tisoč. Naše ljudi zanimajo pa bolj bližnja mesta: Trst je imel 238 in je prišel v teh šestih letih na 243 tisoč. Prirastek je znašal torej 5000. Benetke so pa imele 171 tisoč prebivalcev in so zrasle na 248 tisoč: prirastek 77.000.

400 nemških avtomobilistov

iz Monakovega je obiskalo v nedeljo Zagreb, kjer jih je občinstvo navdušeno pozdravljalo. Pri uradnem sprejemu je bil navzoč tudi nemški poslanik v Beogradu gospod Koester in minister za trgovino dr. Mažuranič. Taki obiski imajo namen poprijeteljiti oba naroda.

Pevovodje, pevci — pozor!

V šmarnicah — majniškem misijonu — sv. Terezije Deteta Jezusa — so štiri prelepe pesmi našega Vinka Vodopivca. Predno se začnete učiti, popravite sledeče prepisavčeve napake. Pri prvi pesmi naj poje v tretjem taktu na četrti udar alt *fis* in bas *as*, v desetem taktu pa naj poje alt na prvi udar *f*. Pri drugi pesmi naj poje v šestem taktu na prvi udar tenor *d*, v desetem taktu pa alt na prvi udar *cis*. — Gospod Vinko se jezi in mi z njim, da se mora v vsako lepo in dobro stvar vtikati neutrudljivi škrat.

d—t.

Zlato nagrado

(zlat prstan z lepim kamnom) dobi zastoj, kdor zbere 200 listkov, ki so priloženi vsem ¼ kg težkim paketom jajčjih testenin PEKATETE. Zahtevajte pri trgovcih take testenine,

Kako je s politiko.

Še par dni in nova italijanska zbornica se sestane. Kakor smo že pisali, bo imel na otvoritveni seji kralj prestolni govor. V sejni dvorani je že vse pripravljeno. Prinesli so vanjo kraljevski prestol in okinčali tudi že vladarsko ložo, kjer bodo sedeli člani kraljevske družine. Po govoru Viktorja Emanuela poslanci prisežejo in se nato razidejo.

Ko se spet sestanejo, se pričnejo razprave o najrazličnejših novih zakonskih načrtih. Treba bo odobriti predvsem proračun za tekoče leto, to se pravi, državne izdatke in temu odgovarjajoče davke. Nato pride med drugimi postavami v pretres tudi zakon o tako zvanih korporacijah. Kaj so korporacije? Zakon od 3. aprila 1926 določa, da morajo biti vsi stanovni v državi organizirani; trgovci, delavci, obrtniki, uradniki, tovarnarji, bankirji, ribiči, odvetniki in sploh vsi poklici morajo imeti svojo organizacijo, ki se imenuje sindikat. Te organizacije so državno priznane in vlada jih nadzoruje po uradnikih, predvsem po prefektih. Najvažnejši sindakati so sindakati industrijskih delavcev in podjetnikov. V prejšnjih časih so bili delavci zelo pogostoma v sporih s podjetniki in v boju za boljše plače so večkrat tudi stavkali. Po novi postavi je delavcem prepovedano zapustiti delo, zakaj država stavljanje kaznuje, ker ga smatra za hud prestopek. Ravnotako je prepovedano podjetnikom iztirati delavce. Ako nastane radi plače prepir, ki se ne da poravnati, je treba zadevo predložiti posebnemu sodišču, katero končno veljavno razsodi. Ker so boji med delavci in podjetniki, kakor sploh med posameznimi stanovi prepovedani, mora država poskrbeti, da se nasprotni interesi slojev izravnajo čim mogoče mirnim potom. Sodišče se pokliče samo v skrajnem slučaju na pomoč. Zato je poklican državni korporativni svet v Rimu. V njem so zastopani odposlanci vseh strokovnih organizacij, toliko podjetnikov kolikor delavcev, v njem sedijo vsi sloji. Predseduje jim načelnik vlade. Tu se izravnava navzkrižni interesi, tu se pripravljajo primerni zakonski načrti. Korporacija je torej organizacija, v kateri so združeni delavci in podjetniki in ostali stanovi. Take organizacije se ustanove v posameznih pokrajinah, vse korporacije države so pa združene v državnem korporativnem svetu v Rimu. Tozadevni zakon bodo izglasovali novi poslanci že v prvem zasedanju.

Mestna užitnina.

Druga postava, ki pride v kratkem na dnevni red, zanima bolj naše kmete ko postava o korporacijah. Gre za užitnino, katero pobirajo mesta ob vhidih v občino. Minister za finance gospod Mosconi je napovedal, da se ta užitnina polagoma odpravi. Ko prinesejo kmetje v mesto drva, meso in

druge pridelke, morajo plačati občini od tega davščino, kar ni samo sitno, ampak podražuje znatno cene blagu. Potrebščine se podražijo na škodo konsumentom, trgovcem in kmetom. Od dohodkov, ki jih občine vlečejo iz užitnine, gre veliki del za upravne stroške. Preračunali so, da potrosijo italijanske občine približno eno petino užitnine samo za plačo uradnikom in davkarjem, ki jo pobirajo. Minister za finance je mnenja, da je to preveč in je naznanil, da misli užitnino sploh odpraviti. Tako se pocenijo znatno življenske potrebščine in se odpravi nepotrebno uradništvo. S tem bodo sicer občine zgubile del dohodkov, a ljudstvo bo pa kljub temu tak zakon le pozdravilo.

Rusija in Nemčija.

Medtem ko niso izhajali slovenski časniki, so Nemci in Rusi podpisali važno pogodbo, o kateri moramo poučiti naše bravce.

Med Sovjetsko Rusijo in nemško republiko obstoje že sedem let prijateljski odnosi. V času, ko ni še Nemčija bila v Zvezi narodov, temveč živela osamljeno in bila neenakopravna država, so se nemški državniški približali Rusom in sklenili leta 1922. z njimi prijateljsko pogodbo. To se je zgodilo v Rapallu. V Nemčiji je prevladovalo tedaj mišljenje, naj Nemci obrnejo Evropi hrbet in poiščejo svojo bodočnost v tesni zvezi z veliko in bogato rusko državo. Nemčija je poslala za poslanika v Moskvo grofa Brockdorffa, ki je organiziral gospodarsko in politično sodelovanje med obema narodoma. Zapadnim velesilam ni bilo prav nič všeč, da so se Nemci vrgli v naročje Rusom; zato so posebno Angleži napeli vse sile, da pritegnejo Nemce k Evropi. Pregovorili so Francoze, naj sklenejo z Nemci sporazum in naj jih pripuste kot enakopravne člane v Zvezo narodov. Po daljših pogajanjih se je podpisala končno pogodba v Locarnu. Stresemann se je še enkrat svečano odpovedal Alzaciji in Loreni in Angleži ter Italijani so povrhu prevzeli še posebno jamstvo za nedotakljivost francoske meje nasproti Nemčiji. V zameno je Nemčija dobila veliko posojilo, s katerim je popravila valuto in ozdravila gospodarstvo. Razen tega so zmanjšali Nemcem letne obroke vojne odškodnine in jim dali stalni sedež v odboru Zveze narodov. To je bil velik uspeh Stresemannove politike. Največ je seveda vplival strah pred Rusi, ki se je polastil velikih sil.

Aretacija nemških inženirjev.

Pogodba v Locarnu ni naredila v Moskvi dobrega vtisa. Ruski državniški so se bali, da jim Nemci umaknejo prijateljstvo in postanejo orodje zapadnega kapitalizma. Zato je Čičerin zahteval v Berlinu pojasnil. Spomladi 1926 so se zbrali odposlanci nemške in ruske vlade in pretresli

nov položaj. Stresemann je dal Rusom zagotovila in jamstva, da ostane kljub Locarnu dosedanja politika z Rusijo nespremenjena. Dne 24. aprila 1926 se je podpisala v Berlinu posebna pogodba in prijateljstvo z Nemčijo je postalo celo še bolj tesno, nego je bilo prej. Prisrčnost rusko-nemških odnošajev se je v naslednjih letih zatemnila samo enkrat, in sicer začetkom 1928. Sovjetska vlada je odkrila tedaj v rudokopih doline Doneca med uradništvom vohunsko organizacijo in postavila krivce pred sodišče. Med zaprtimi so bili tudi nekateri nemški inženirji. Berlinska vlada se je odločno zavzela za svoje rojake in zahtevala njih oprostitev, češ, da so nedolžni, ker se niso nikoli ukvarjali s politiko. Vsi napori nemškega poslanika grofa Brockdorffa so bili brezuspešni. Inženirji so ostali v ječi. V nemškem časopisju je izbruhnila radi tega velika nevolja in nemška javnost je bila ruski vladi zelo gorka. Razume se, da so ruski časniki krepko odgovarjali. Ko sta obe vladi videli, da more ta prepir ogroziti vso dosedanje rusko-nemško politiko, sta se končno vendar sporazumeli. Vsak je nekoliko popustil in sklenil se je mir. Da bi se taki neljubi in nevarni spori ne ponovili v bodočnosti, so Nemci in Rusi sklicali konferenco v Berlin in podpisali januarja 1929 novo pogodbo, o kateri mislimo sedaj govoriti.

Stalni odbor za poravnave.

Pogajanja so se vršila v največji tajnosti in svet je zvedel šele v trenutku, ko je bila pogodba že podpisana. Rusi so dali v njej Nemcem take gospodarske ugodnosti, kakor jih ni dobila še nobena država. Znano je, da je trgovanje z Rusijo zelo težavna stvar. Vsa trgovina z inozemstvom se vrši v Rusiji preko vlade. Kdor hoče prodati blago v Rusijo, ga mora prodati vladi, kdor hoče kaj nakupiti, mora kupiti od vlade. Nasprotni inostranstvu je edini in izključni trgovec vlada. Trgovina čez mejo je v Rusiji državni monopol. Preden dobi tuji trgovec od vladnih oblastev pisano dovoljenje, preide cela večnost, in razen tega kupčuje ruska vlada s komer ona hoče. Velike težave so tudi s potnimi listi. Ruski policisti sumijo v tujcu radi vohuna in ga zato nadzorujejo in ovirajo pri delu. V januarski pogodbi je sovjetska vlada zagotovila nemškemu državljanom glede potnih listov nekatere važne olajšave, zaščitila jih je pred sitnarijami policije in jim dala svobodo kretanja. Razen tega bo izdala vsem oblastvom navodila, naj grede Nemcem pri sklepanju trgovskih kupčij kolikor se da na roko. Da bi se ne ponovili slučaji kakor tisti z inženirji v rudokopih na Donecu, se je ustanovil stalni mešani odbor za mirno poravnave vseh bodočih sporov. Ta rusko-nemški odbor se sestane po pogodbi vsaj enkrat na leto, in sicer izmenoma v Moskvi in Berlinu. Po potrebi se skliče lahko tudi večkrat na leto. Ta točka je velike važnosti. Ker ni Rusija v Zvezi naro-

dov, Stresemann ne vidi Čičerina parkrat na leto v Ženevi, temveč ga srečuje le bolj poredkoma. Radi tega trpe odnošaji med Rusijo in Nemčijo. Po novi pogodbi je vsaj enkratno srečanje na leto med ruskimi in nemškimi državniki zagotovljeno. Imeli bodo tako priliko, da si izmenjujejo misli in bolj živahno sodelujejo. Pogodba od januarja tega leta je zatorej prav znatno poglobila prijateljstvo med Rusijo in Nemčijo.

Vojaško sodelovanje.

Nekateri politiki pripisujejo pa januarskemu dogovoru še večjo važnost, nego izhaja iz pisanih besed. Izrekli so celo sum, da se je sklenila med Rusi in Nemci tajna vojaška pogodba. Dokazi za to se sicer ne dajo iznesti, a vse kaže, da je vojaško zavezništvo mogoče. Med rdečo armado in nemško vojsko obstoje že delj časa vezi prav pristrčnega tovarištva. Preteklo poletje je nemški general von Blomberg z desetorico častnikov iz nemškega glavnega stana prisostvoval velikim vojaškim vajam rdeče armade in se zelo zanimal za organizacijo ruske vojske. Nekateri trde celo, da von Blomberg ni bil v Rusiji navaden gledalec, temveč da je velike vaje rdeče vojske naravnost organiziral. Ker je general von Blomberg najvažnejša vojaška osebnost Nemčije — on stoji na čelu nemškega generalštaba — je ta vest velepomembna.

V zameno je Sovjetska Rusija poslala celo vrsto vodilnih častnikov k velikim vajam nemške vojske. Nekateri so prišli v vojaški, drugi v meščanski obleki. Ruski vojni izvedence pri sovjetskem poslaništvu v Berlinu, general Kork je bil od 2. do 8. septembra 1928. pri vajah 1. nemške divizije v vzhodni Prusiji, in značilno je, da je bil tam sam, kajti vojnih izvedencev Francije, Anglije, Belgije in Poljske Nemci niso pripustili k tem vajam. Francoski dnevnik »Eco de Paris« pravi, da se vojaška zveza med Nemčijo in Francijo sicer ne da dokazati, a da bi vzajemna pomoč med rusko in nemško vojsko ne mogla biti večja in pristrčnejša, kakor je, tudi ko bi taka zveza resnično in nedvomno obstajala.

Kako je z Bolgarijo?

Iz Jugoslavije je prišlo sporočilo, da so zastopniki bolgarske in jugoslovanske vlade začeli pogajanja za zaključitev trgovske pogodbe. To nam daje priliko, da spregovorimo malo o prilikah na Bolgarskem. Bolgari so po porazu iz leta 1918. bili mnogo let zelo zapuščeni. Razprti so bili z vsemi sosedi. Naložena jim je bila velika vojna odškodnina, a nikjer v Evropi prijateljske velesile. Preteči je moralo 11 let, preden so sklenili s prvim sosedom širšo in trajno politično pogodbo: 6. marca tega leta so podpisali s turško republiko Kemal Paše dogovor, po katerem si obljubljata soseda, da se ne napadeta z orožjem in da poravnata vse bodoče spore mirnim potom, to se pravi, pred razsodiščem.

Glasom te pogodbe je Bolgarija gotova, da ostane Turčija za slučaj vojne nevtralna. Isto zagotovilo je Turčija dobila od Bolgarov. Tako so si Bolgari zaščitili mejo na jugovzhodu.

Cisto drugačno je razmerje Bolgarov napram Grkom na jugozapadu. Z Grki imajo Bolgari hude spore radi bolgarske manjšine v grški Makedoniji. Po strašnem polomu, ki so ga namreč doživeli Grki v vojni s Kemal pašo, so si Turki in Grki izmenjali manjšine: vse turške družine, živeče na Grškem, so se izselile na Turško, in Grki, naseljeni v turški Mali Aziji, so bili prepeljani v Grčijo. Majhna grška država je dobila nič manj ko en milijon in pol novih državljanov, ki jih ni vedela kam spraviti pod streho. Vlada si je tedaj zmislila zelo enostaven načrt: nove grške priseljence je nastanila v Makedoniji med bolgarsko prebivalstvo. Slovanski kmetje so morali odstopiti polovico svojih hiš tujcem, trpeti so morali, da došleci spijo v njih sobah, se poslužujejo njih kuhinj in njih hlevov. Vsak si lahko misli, kakšna jeza in kakšen obup se je polastil slovanskega prebivalstva. Življenje pod domačo streho je postalo neznosno. Oblastva so povrhu ščuvala priseljene Grke na domačine, dogajala so se nasilja in neverjetne krivice. Slovanskemu prebivalstvu ni preostalo drugo, nego da zapusti rodno grudo in se začne izseljevati. Kdor se ni mogel odločiti, temu je pomagalo k odločitvi puškino kopito orožnika.

Brez odškodnine.

Tako se je zgodilo, da so stotisoči jugoslovanskih kmetov iz grške Makedonije šli čez mejo in poplavili z ženami, otroci in živino Bolgarijo. Pustili so zemljo in premoženje ter postali čez noč berači. Ker je grška Makedonija zelo oddaljena od Evrope in Ženeve, se svet ni mnogo brigal za usodo teh siromakov. Velike trume beguncev so postale za bolgarsko vlado prava nadloga. Kje jih hočeš nastaniti, kako zanje skrbeti? Bolgarija je s polnim pravom zahtevala od grške vlade vsaj to, da plača beguncem denarno odškodnino za hiše in posestva, ki so jih morali proti svoji volji prepustiti priseljenim tujcem. Ker se ni niti ena grška vlada doslej odločila, da plača Bolgariji zahtevano odškodnino, so odnošaji z Grčijo že leta in leta neprijazni in večkrat skrajno napeti. Odtod tudi pogosti oboroženi vpadi makedonskih komitašev na grško ozemlje. Šele današnji načelnik grške vlade gospod Venizelos se je odločil, da razčisti razmerje do Bolgarije, in se trudi, da bi prišlo do sporazuma. Toda težave so velike in delo mu ne gre kar tako izpod rok. Danes je med Grki in Bolgari še vedno hudo nasprotje. To je tudi vzrok, da so Bolgari precej zamerili Jugoslaviji, da je sklenila prijateljsko pogodbo z Grčijo. Kdor pozna Venizelosovo sposobnost in spretnost, bo pa v zlic temu mnenja, da pride tekom tega leta najbrž do sporazuma z Bolgarijo.

Razmerje do Jugoslavije.

Najtežje je urediti odnošaje z Belgradom. Večkrat so že bolgarski in jugoslovanski državniki poskusili približati obe deželi, a vedno je prišlo nekaj vmes, da se je vse podrlo. Največ se je trudil za zblizanje pokojni bolgarski politik Stambolinski, ki je prišel v Belgrad in podpisal s starim Pašićem poseben dogovor, po katerem bi bili oboroženi vpadi makedonskih komitašev v Jugoslavijo postali nemogoči. Toda dogovor je komaj stopil v veljavo, ko je Stambolinski padel in je krvavi prevrat spravil na površje Jugoslaviji sovražne makedonstvujuče s Cankovom na čelu. Zblizanje med Sofijo in Belgradom se je zopet ustavilo. Šele ko je postal Marinkovič minister zunanjih zadev, se je napetost nekoliko ublažila. Odločil se je, da se sprijazni z novo vlado. Bil je čas, ko je dr. Korošec odpotoval v Bolgarijo in bil tam navdušeno sprejet. Toda oktobra 1927. so počili nenadoma v Štipu strelji makedonsko-bolgarskih komitašev in spravili v grob srbskega generala Kovačevića. Jugoslavija je bila zadeta v največjem svojem ponosu, v svoji armadi. Ogorčenje jugoslovanske javnosti je bilo nepopisno. Marinkovič se je moral vdati javnemu mnenju in vlada je zaprla čez noč mejo napram Bolgariji. Od onega dneva do marca tega leta, torej več ko dve leti, ni noben Bolgar smel prestopiti jugoslovanske meje. Bolgarski potniki so le v redkih slučajih dobili dovoljenje, da se vozijo čez Jugoslavijo v druge države Evrope. Bolgarija se je čutila radi tega močno ponižano. Večkrat je prosila, naj se meja odpre, a ni nič dosegla. Šele vlada generala Živkoviča se je odločila in odprla v veliko veselje bolgarske javnosti mejo. Zopet je nastopila doba zblizovanja. Na konferenci v Pirotu so Bolgari in Jugoslovani uredili pretekli mesec obmejni promet, sedaj so se pa sestali k pogajanjem za zaključitev trgovske pogodbe. Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Bolgarijo je bolj moralnega nego gospodarskega pomena, kajti obe deželi sta pretežno agrarni in proizvajata skoro iste pridelke. Promet med Jugoslavijo in Bolgarijo je naravno zelo majhen, saj je znašal leta 1927. le 57 milijonov levov, torej manj ko 10 milijonov lir. Zato smatrajo toliko v Sofiji kolikor v Belgradu trgovsko pogodbo le za nekaj uvod k političnemu sporazumu med obema državama. Upati je, da se sporazum to pot posreči, kakor je sploh pričakovati, da se v tem letu razmere na vsem Balkanu pomirijo in utrdijo.

NAROČNINA ZA »NOVI LIST« znaša celoletno 15 lir, do konca tekečega leta 12 lir, do konca junija 4 lire, do konca septembra 8 lir.

NASLOV »NOVEGA LISTA« je »Novi list«, Gorizia, via Mameli 5.

Za ljubo zdravje.

Tuja telesa v očeh, nosu in ušesih.

Večkrat se zgodi, da nam pri delu pade kakšna smet v oči. To se posebno rado pripeti otrokom, ko se igrajo. Vsaka še najmanjša smet ali stvar, ki pade v oči, zelo hudo peče in srbi. Vsakdo si v takem slučaju hoče pomagati s tem, da si drgne oči. To pa je ravno nasprotno temu, kar bi moral vsakdo v takem slučaju napraviti. Zakaj le redkokdaj se zgodi, da se na tak način rešiš smeti. Pripeti se lahko, da si ravno s tem raniš oko, posebno če je smet trda in zobčasta. Oko se potem hudo vname. Umivaj zato oko raje s čisto vodo in poskušaj odstraniti smet s koncem čistega žepnega robca, nikdar pa ne drgni očesa. Če ti se ne posreči iznebiti se na ta način smeti, opusti vse druge poizkuse (obračanje očesnih vek itd), temveč si obveži oko s čistim robcem, tako da se ti ne more premikati, in pojdi k zdravniku. Ta ti bo brez posebnih bolečin in, kar je važno, brez nevarnosti za oko odstranil neljubega gosta.

Otroci se kaj radi igrajo z zrnitursčice (koruze), graha, fižola ali z gumbi. Pri tem se jim neredkokdaj pripeti, da jim pride zrno ali gumb v uho. Tudi razne male žuželke zlezejo včasih vanje, in to tudi odraslim pri poljskem delu. Če imaš v takem slučaju pri rokah brizgalko, vbrizgaj si v uho mlačne vode, ali pa si vlij olja in položi glavo na isto stran. Pogostoma se posreči odstraniti tako tuje stvari iz ušesa. Nikdar pa ne vrtaj in brskaj po ušesu s kakim orodjem (lasnicami i. dr.), ker si pri tem prav lahko raniš bobnič in se tuje telo še bolj potisne v notranjost. Če ne gre z vbrizgavanjem mlačne vode in oljem, prepusti skrb zdravniku, ki ti z lahkoto pomore.

Ravnokotaka se pogostoma zgodi, da si otroci tlačijo za šalo razna zrna v nosne odprtine. V tem slučaju stisni otroku s palcem in kazalcem nos, in sicer pri korenini, in skušaj tako iz-

tisniti zrno. Ukaži mu pri tem, naj se napne in večkrat kihne. Če ne uspeš, ne skušaj izvleči zrna s prsti ali z orodjem, ker pri tem zelo lahko raniš sluznico nosne dupline, kar hudo boli. Tudi v tem slučaju potisneš

zrno še bolj v notranjost. Ne čakaj dolgo in poišči si zdravniške pomoči. V mokri sluznici zrno prav lahko nabrekne in ga potem tudi zdravnik le težko spravi iz nosa.

Dr. L. S.

CERKVENI PREGLED.

Preureditev škofij v Italiji.

Konkordat, sklenjen med sv. stolico in italijansko državo, predvideva med drugim tudi, da se po možnosti preuredijo meje škofij, in sicer tako, da se bodo meje posameznih škofij krile z mejami dotičnih pokrajin. — Sedaj je Italija razdeljena v 92 pokrajin, a škofov je 270. Potemtakem bo zatrtih mnogo škofij, a nekaj škofij se ustanovi na novo, zlasti v mestih, kjer so sedeži prefektov, a ni sedaj tamkaj škofijskih stolic. Taka mesta so: Sondrio (škofija Como); Varese (Milan); Bolcan (Trident); Imperia (Ventimiglia); Frosinone (Veroli); La Pescara (Chieti); Campo basso (Caglio); Castrogiovini (Piazza Armerina); Ragusa (Sirakusa); Pula (Poreč).

Toda beseda »po možnosti« v konkordatu pomenja, da ne bodo zatrte vse škofije, ki so izven glavnega mesta pokrajin; tako ostane sedem tako zvanih »suburbikarnih« škofij v rimski okolici in še marsikatera druga, n. pr. grško-katoliška škofija v Lungro (Basilikata), ustanovljena šele po svetovni vojni za katolike grškega obreda (revicjate) v južni Italiji.

Italija ima okoli 300 škofij, 30 teh škofij nima lastnega škofa, ampak imajo s sosedno škofijo skupnega škofa, toda imajo lastni stolni kapitelj, škofijsko pisarno, razne komisije in lastno upravo.

Nekatere škofije imajo velik obseg in tudi veliko število vernikov, n. pr. Milan ima okoli 3 milijone vernikov, Neapelj 800.000, Padova 700.000, Trident, Videm, Verona, Vicenca, Florenca, Turin, Palermo, Messina, Benevent imajo po nad pol milijona vernikov. So tudi škofije, ki imajo 5000,

10.000, 15.000 itd. vernikov. (Tako bi naš Kras z okoli 30.000 prebivalci imel lahko kar dve škofiji, eno v Komnu, drugo v Sežani pa skupnega škofa.) Dva in devdeset škofij ne obsega več kakor 10 občin, 26 škofij ima manj kakor 20 župnij, sedem škofov vlada nad eno samo občino, 9 jih ima 2 občini, 10 tri občine.

Sardinija, ki ima tri pokrajine in 864.000 prebivalcev, ima 13 škofij. Sicilija s 4.060.000 prebivalci ima 18 škofij, Lombardija s 5.080.000 prebivalci ima samo 9 škofij in 9 pokrajin. — Je tudi več samostojnih opatij in prelatur s škofovsko iurisdikcijo, ki so večinoma majhnega obsega.

Vsaka škofija ima tudi svoj stolni kapitelj. Število kanonikov in drugih duhovnikov, pripadajočih stolnim cerkvam je v mnogih kapiteljih veliko, tako n. pr. ima stolni kapitelj v mestu Andria, pokrajina Bari, 42 kanonikov, potem 4 častne kanonike, 13 mensijonarjev in 16 navadnih duhovnikov in škofija ima 142.000 vernikov. Stolna cerkev v Palermu ima dva kapitelja ali celo tri eden je metropolitanske cerkve, ki šteje 24 kanonikov, 6 mensijonarjev in 23 beneficijatov in 2 duhovnika zakristana, drugi se imenuje »kraljeva kapela palatinska« in šteje 14 kanonikov in 7 beneficijatov, tretji kapitelj se imenuje »kraljeva bazilika Konstantinova La Magiore«. Kanoniki prvih dveh kapiteljev so vsi apostolski protototarji.

Že papež Pij VII. (1800—1823) in Gregor XVI. (1830—1846) sta hotela skrbiti število škofij, toda nista uspela, ker se je protivilo prebivalstvo dotičnih škofijskih mest, kajti škof in

Dr. Ivan Tavčar:

Cvetje v jeseni.

(Dalje.)

Na obraz ji je padala polna svetloba. Kako naj vam popišem ta obraz? To je ravno: ne dá se popisati! Pogledal sem jo, ali takoj je odme knila oči ter jih dvignila proti stropu. Prešinila me je misel: ta obraz, nebeški Rafael, se je moral nekdaž že zibati pred tvojim duhom! In res, v Bologni je bilo, ko sem koprnel pred Rafaelovo podobo svete Cecilije! Naša Meta je imela obraz svete Cecilije. Čarobni vtisek pa so še povečali svetli, na rdeče spominjajoči lasje, ki so v debelih kitah težili sveto Cecilijo z Je lovega brda.

V meni je vse zakipelo, česar pa nisem smel pokazati otroku. Moja osornost jo je bila prvi hip preplašila,

pa se je hitro ojunačila. Meni nič, tebi nič je izpregovorila:

»Brado pa proč deni! Samo živina ima lase po vsej glavi!«

Moja brada, na katero sem toliko ponosen, ni bila vseh temu osatu! To so bile edine besede, katere je izpregovorila Meta tisti večer v moji družbi.

Spravili so me spat v gorenjo hišo. Lojena sveča se je prižgala, da nam je svetila po temnih stopnicah, in vzeli smo tudi »hlapca«¹ s seboj, da sem mogel ugasniti luč, kar pri lojeni sveči ni bila malenkost. V gorenji hiši je vse dišalo po žitu. Ondi so stale pregrade, katere niso bile pri Presečnikovih nikdar prazne. Bila je tudi »malana«. Na vsaki steni se je videla zlata monštranca z belo hostijo, a obdajalo jo je grozdje v isti velikosti, kakor so ga nekdaž prinesli iz dežele

Kanaana. Tu je stala tudi postelja, široka, da bi se bila na nji brez težave vežbala cela stotnica. Sivo-rdeče-belo je bila prevlečena v umetnih štirikotih; na sprednji končnici, ravno nad zglavjem, pa je zrlo resno in skrbno veliko božje oko, da si lahko zaspal brez strahu pod njegovim mogočnim varstvom.

Legel sem v posteljo na plevnico, ki je bila za moje kosti precèj trda. S hlapcem pa sem otrl luč, da je po vsi gorenji hiši neprijetno zadišalo. Ali vendar, kako je bilo prijetno ležati tu! Že ta zrak — spal sem pri odprtem oknu — mi je napolnil pljuča kakor voljno in rahlo laško olje.

Zatisnil sem oči: okrog mene so se sukale zlate monštranca z belo hostijo in spremljali so jih orjaški grozdi, in to v tako živih barvah, kakor jih je vedel zidu vdihniti le samouk, katerega je poljanski dolini rodil neznan Divjakov mlin ob bistri Hotoveljšici!

¹ Svečni otrinjač.

stolni kapitelj dajata dotičnemu kraju, naj je še tako neznamenit, nek poseben sijaj. Sedaj je pa tako skrčenje števila škofij vsled spremenjenih gospodarskih razmer potrebno, duhovščina ima namreč prepičle dohodke, da bi mogla živeti primerno svojemu stanu. — Poleg tega so se v minulih sto letih zboljšale prometne razmere, škofu so lahko dostopni razni kraji radi železnic, dobrih cest, zgrajenih v novejših časih.

Ako se bo skrčilo število škofij, bo za dušno pastirstvo na razpolago več duhovnikov, zboljšale se bodo gmotne razmere in skrčilo se bo število duhovnikov, ki ne delujejo v dušnem pastirstvu. V to zboljšanje se bodo porabili dohodki zatrtih škofijskih stolic in stolnih kapiteljev.

Večina italijanskih duhovnikov je bila že davno za to, da se število škofij skrči. Sv. stolica je malo po malo združevala male škofije pod enim škofom in v zadnjih dveh desetletjih je bilo ustanovljenih več centralnih malih in velikih semenišč za gimnazijske in bogoslovne nauke. Prej je imela vsaka škofija, tudi najmanjša, svojo lastno gimnazijo in semenišče, v katerih je bilo po par dijakov, oziroma bogoslovcev.

Zato bo združitev škofij koristila tudi dušnemu pastirstvu, ker bodo bogoslovci v velikih semeniščih dobivali boljšo podlago in boljšo vzgojo. V večjih škofijah ima škof večjo izbiro za razne cerkvene službe nego v malih.

Od 300 sedaj obstoječih škofij bo zatrtih približno 200; seveda ne bodo zatrte takoj, ampak počasi, ko bodo izpraznjene ali bo dotični škof premeščen drugam in bodo pridružene škofijam v glavnih mestih pokrajin.

Mnogim gotovo ne bo ugajalo, ko bodo zatrti starodavne, zgodovinske stoletij krščanstva. S škofijskimi stolnicami, ki obstajajo morda iz prvih licami vred bodo odpravljene skoraj gotovo tudi stolni kapiteli. Seveda bodo kanoniki do svoje smrti prejemali dohodke, a smeli bodo prositi

tudi za mesta v drugih kapiteljih.

Iz premoženja zatrtih škofijskih stolic in stolnih kapiteljev napravijo skupen fond, nekak verski zaklad, iz katerega bodo zboljšali plače duhovnikom v dušnem pastirstvu in preskrbovali jim tudi pokojnine v slučaju

onemoglosti in starosti. Govori se, da utegne vsa preureditev biti izvršena v kakih 15 letih.

Naj še omenim, da je v Italiji tudi veliko število kolegijatnih kapiteljev. Ako bodo tudi te odpravili, ni znano. Ni znano, ali se odpravijo tudi te.

Okno v svet.

Grandi v Albaniji.

Državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Dino Grandi je bil sprejet te dni z velikimi častmi v glavnem mestu Albanije. V Tirano je prišel tudi večji oddelek fašistovske mladine z zastavami. Grandija so povabili na svečano gostijo, kjer so napivali prijateljstvu in zavezništvu med Italijo in Albanijo. Kralj Zogu je z odposlancem Mussolinijevem gledal pohod albanske vojske, nad katero je krožil zrakoplov. Kraljeva loža in vse mesto je bilo okinčeno z italijanskimi in albanskimi zastavami.

Atentat v Zagrebu.

Atentat na znanega časnikarja Antona Šlegla še vedno ni pojasnjen. Merodajni krogi skušajo sicer z vso vnemo priti za gonetni zadevi do dna, vendar so bila vsa njihova prizadevanja do zdaj brezuspešna. Odstavljen je bil zagrebški policijski ravnatelj, njegov naslednik dr. Bedeković, ki sedaj osebno vodi preiskavo, je dal aretirati, tako poročajo listi, nad 200 oseb, toda zločin je še vedno zavvit v tajinstvenost. Potrjuje se pa vedno bolj prepričanje, da so atentat zakrivali politični skrajneži, katerim zdrav sporazum med jugoslovanskimi brati ni po godu.

Zopet se razorožujejo.

V ponedeljek 15. aprila se je sestala v Ženevi iznova mednarodna pripravljalna konferenca za razorožitev. Zborovanje je organizirala Zveza narodov, prisostvujejo pa tudi države, ki niso članice zveze, tako n. pr. Združene države Severne Amerike, Turčija in Sovjetska Rusija. Rusi so pri-

nesli s seboj posebne načrte: oni predlagajo, naj države kratko in malo razpuste stalne vojske, potopijo vojno brodogradnjo in zrušijo tovarne za municijo. Razume se, da ne mara nobena velesila sprejeti teh predlogov. Zakaj vsi o razorožitvi samo govore, pri tem gre pa oboroževanje na morju, na suhem in v zraku čvrsto naprej. V tem so vse države na svetu enake. Tudi Rusi, ki tak predlog stavijo, se prav krepko oborožujejo. To je priprava za bodoči mir.

Generali na Poljskem.

V poljski republiki je pred kratkim vlada odstopila in te dni se je sestavila nova, ki ima to značilno potezo, da je v njej mnogo vojakov. Načelnik dr. Kazimir Switalski je bil vojaški pomočnik maršala Pilsudskega, minister za javna dela je postal polkovnik Prystor, minister za pošto in brzojav polkovnik Borner, finance je dobil polkovnik Matašewski. To je znak naše dobe, da demokracija v mnogih državah hira in da prihajajo na vrh ljudje železne roke.

Mala antanta in manjšine.

Češko-Slovaška, Romunija in Jugoslavija, katerim sta se pridružili tudi Poljska in Grčija, so vložile 13. aprila pri Zvezi narodov v Ženevi pet enakih glasečih spomenic o vprašanju narodnih manjšin. O predlogih teh peterih držav in spomenicah drugih vlad, ki se zanimajo za narodne manjšine, bo razpravljalo 28. t. m. v Londonu poseben odbor Zveze narodov. Javne razprave o manjšinah se bodo vršile, kakor smo že pisali, spomladi na Španskem.

Janez in Štefan, kdo vaju danes še pozna? Imeni slavnih sinov zadnjega se bleščita s kamenite plošče v poljanski cerkvi. Janez in Štefan Šubic na sta legla v zemljo, tiho in ponižno, kakor sta svoj čas živela, samouka slikarja in kiparja. Bila sta plemenita slovenska sinova naše zapuščene matere zemlje! Velika bi bila umetnika, da sta se tako izšolala, kakor sta izšolala v potu in trudu svoje sinove!

Na ta dva moža sem mislil prvo noč na Jelovem brdu in spomin nanja je pomnožil harmonijo,¹ ki je objemala Presečnikovo selišče

IV.

Drugo jutro me je vzbudil rahel klic: »Vstati je čas!« Dan se je komaj delal, ko sem že tičal v obleki. Moje telo je bilo okrepčano, ker sem spal, da cesar ne more bolje.

Spodaj v hiši je že stala skleda na mizi, in kmalu je bila zbrana okrog nje družba prejšnjega večera. Da so bili žganci ranega jutra gospodarji, o tem vam ni treba posebej praviti. Mati jih je polila z »volóvim maslovnikom«, mi smo pa komaj čakali, da sežemo po žlicah.

Volóvi maslovnik — nemogoča beseda! Pa se je vendar dostikrat spominjam, kadar si kvarim svoj želodec po ljubljanskih gostilnah. Žalibože, tudi ta jed — v pinieno mleko zakuhana moka — je izginila, in prav mi lo se mi je storilo, ko sem zadnjič izpraševal poljanska otročeta, pa niti eno ni vedelo govoriti o volovem maslovniku. Drugače smo jedli v prejšnjih časih, pa smo tudi drugače rastle in dorastle, nego zeleni današnji drobiž!

Pred hlevom sva si z Boštjanom, oba goloroka, opasala oselnike ter si snela kose z zida. Liza je prinesla iz

hleva posodo penastega mleka. Porogljivo se je zasmejala: »Hek!«

Ali njena porogljivost ni segala do mene: ko sem že pohajal visoke šole, nisem smel nikdar lenariti o počitnicah in koso sem bolj poznal, nego Justinijanov kodeks!¹ Kosil sem, vozil sem samotež, in kadar so izostali gnojariji, sem si moral oprtati še celo koš gnoja ter ž njim stokati do strmega laza. To je bilo najtežje delo, s katerim smo si gorjanci pridobivali svoj kruh. Konjiči in voliči, ki so se od tedaj močno zaredili in pomnožili, so odpravili tudi gnojarije.

Danes smo hoteli kositi otavo na Mlinšah. Hodeč proti temu travniku z gospodarjem nisva mnogo govorila. Ker mi ni drugega prišlo na misel, sem vprašal mimogrede:

»Kaj pa Meta? Ali se snubači že oglašajo?«

¹ Vbranoost.

¹ Zakonik. Zbirka starih rimskih postav.

Avstrijska vladna kriza.

Na Dunaju se vrše med kršč. socialci, velenemci in Kmečko zvezo še vedno pogajanja za sestavo nove vlade in bodo, kakor kaže, trajala še cel teden. Ignac Seipel ne namerava več sprejeti mesta zveznega kanclerja. Za naslednika postavijo drugega moža iz kršč. socialne stranke.

Nova nemška vlada.

Vladna kriza na Nemškem se je pravkar rešila. Katoliški centrum se je pobotal s socialnimi demokrati in poslal tri ministre v vlado. Gospod Guérard je postal minister pravde, voditelj katoliškega delavstva Stegerwald je dobil železnice, dr. Josip Wirth ministrstvo za zasedeno ozemlje ob Renu. Ravnotako se je pomirila Nemška ljudska stranka Stresemannova in ostane v vladi. Socialno demokratični kancler dr. Müller razpolaga sedaj v parlamentu z veliko večino. Od 491 poslancev jih ima na

svoji strani 301. Socialnih demokratov je med temi 152, katoličanov 61. V vladi imajo socialisti kljub temu le 4 ministre, Katoliški centrum pa tri. V tem razmerju se vidi, da so centru maši pri reševanju krize zmagali na celi črti.

Angleži odgovarjajo s silo.

Kakor smo zadnjič poročali, sta dva mladeniča vrgla v indijskem parlamentu bombe proti vladnim sedežem, da protestirata zoper policijski zakon, ki so ga poslanci hoteli skleniti pod vplivom Angležev na škodo indijskega narodnega gibanja. Pod vtisom atentata je zbornica odklonila razpravo o zakonskem načrtu. Sedaj je indijski podkralj Anglež Lord Irvin naznanil, da stopi policijski zakon kljub temu v veljavo, in sicer z navadnim odlokom, ki ga on izda brez sodelovanja ljudske zbornice. Tu se spet vidi, kdo je pravi gospodar v Indiji.

Kaj nam z dežele pišejo?

Iz Istre.**Rižana.**

Kako je huda zima pri nas razsajala, ne bomo opisovali. Voda Rižana je bila vsa v ledu. Zdaj ko je malo bolj toplo, so pa oljke že suhe. — Imamo novo, prav lepo šolsko poslopje. Zadnja burja io je pa že močno poškodovala.

Boršt.

Most v Zabrežcu je še danes brez ograje. Prepad pod njim je globok 6 metrov. Ne dolgo od tega je nekdo skoraj telebnil noter, kmalu pozneje je prišla v isto nevarnost neka ženska. Prosimo našo domačo gosposko, da se za stvar zavzame.

Podgorje.

O veliki noči se je pričelo delo na novi cesti proti Jelovicam. Cesta bo široka kar šest metrov in bo prava moderna avtomobilska cesta. Pri Jelovicah je en kilometer ceste že dograjen. Po tej cesti dobi Reka naj-

krajšo zvezo s Trstom. Plače so skromne. Delavec prejme 1 liro do 1 liro 20 st. od ure, nekateri dobijo nekaj več. Delajo 10 ur na dan. Praviijo, da bo delo do jeseni končano.

Tinjan pri Kopru.

Zima nam je iztrgala dve trdni koronini, Brata Jožef in Luka, ki ju je Bog poklical k sebi, sta bila res moža. Luka je umrl 4. februarja v Rozarju. Star je bil 96 let; delal je do zadnjega. Prve dni marca je zatisnil oči brat Jože, ki je čakal 88 let. Jože je bil dolgo let naš vaški načelnik. Za njim je prevzel to mesto njegov sin. — Bog jima daj večni mir, ki sta ga zaslužila!

Plavje v Miljski okolici.

Ko nismo imeli tri mesece nobenega čtiva, smo bili kot odrezani od sveta. O nobenih novicah nismo nič vedeli. Marsikdo je zagazil v škodo, ker ni vedel za nove postave ali pa za nove nauke pri gospodarstvu. Pri

nas v Miljski okolici je glavni pridelek krompir; kako je z njim in s trto, veste. V vseh treh škofijah in v Plavjah imamo tudi dosti oljke. Toda namesto da bi bila zdaj v zelenju in cvetju, je suha ko hrast v jeseni. Zima je skoro vse fige vzela.

Iz goriške okolice.**Vrtojba.**

Zopet je bilo Vsemogočnemu všeč, da si je utrgal cvetico iz Marijine družbe, 19-letnega Štanka Lasiča. Bil je vrl mladenič, ki je takoj po prvem sv. obhajilu stopil v Marijin vrtec in ostal zvest svoji nebeški materi do groba, v katerega je nesel modri trak in svetinjico. Poseben častilec je bil tudi presv. Srca Jezusovega in je vsak prvi petek v mesecu z vzgledno pobožnostjo pristopil k angelski mizi. Bil je nadarjen pevec in vnet organist. Za dobro vzgojo se mora pokojni zahvaliti svoji materi, ki je pred dvema letoma umrla na zastrupljenju. Kmalu za njo je šel v večnost še njegov oče. Kljub neugodnemu vremenu se je zbralo v bolnišnici v Gorici veliko domačinov. Vrtojbenški cerkv. zbor ki mu je kupil lep venec, je zapel v slovo tri nagrobnice pod vodstvom č. g. biljenskega kurata. —

Ajševica.

Letos je pri nas umrla že druga mladenka v cvetu let. Zadnja je šla v večnost 7. t. m. še ne dvajsetletna vzorna Slavica Mladovan. Lahna ji bodi zemljica gori pri sv. Mariji Magdaleni!

Iz Brd.**Vrhovlje.**

Vsakoletna cerkvena slavnost na belo nedeljo se je letos izredno obnesla. Prihitieli so Brici z vseh gričev in tudi Soška dolina je poslala precej vernikov. Cerkvena opravila je vodil g. župnik Grilanc iz Šmartna ob asistenci vedrijaškega in kozanskega gospoda. Z veseljem moramo ugotoviti in pozdraviti, da je letos prvič po vojni odpadel na ta dan običajni ples v Šmartnem.

»Saj je še otročja,« odgovori oče suhotno.

»Posavčev iz Martinovega sela prihaja tja in tja v hišo. No, ne vem!«

»In dekle?«

»Kje naj ve, čemu smo možki na svetu!«

Prav odleglo mi je pri teh besedah, kakor da bi me ta reč kaj brigala!

Ko sva dospela do Mlinš, je naju objelo mlado jutro z nepopisno svojo milobo. Širno se je razproširal travnik pred nama. Otava je lepo kazala in rožice so cvele po zeleni tratini, ki se je vlekla skoraj tja do bukovih gozdov zelenega Blegaša. Pajki so bili napredli po travi svoje mreže, na njih pa je ležala rosa v srebrnih kapljah. Oglašale so se ptice, predvsem strnad, ki je neprestano gnal svoj »čer-čer-čer-čeri!«.

Vse to je pila duša in kmalu je odmevala od drobnih ptic drobnih glasov.

Postavili smo se v vrsto. Kakih deset korakov od mene se je oglasil Danijel odločno zaničljivo:

»Ali se poizkusiva?«

»Se pa!« odgovorim brez odloga.

Domači hlapec mora kositi naprej, in njegova čast zahteva, da ga sokosci ne prekose, ker velja za veliko sramoto, če bi ga kdo v košnji za seboj pustil. Danijel je mislil, da bo imel z mano lehkó opravilo, in zategadelj me je poklical na dvoboj s koso. Tiste čase še nisem bil ta žalostna pošdrtnja, kakor sem danes; žilava moč se je pretakala po mojih udih in nisem se kmalu zbal nasprotnika.

Kosa pa mi v prvih trenutkih ni hotela prav peti in dajati pokorščine; brisal sem jo s travo in z oslo sem zvonil po nji.

Že se je zaveselil Danijel:

»Pa počivaj! Že vidim, da nisi od fare!«

Prezgodaj se je veselil poštenjak.

Kmalu sem bil v stari vaji; v mogočnih plasteh mi je padala trava in duh sveže zemlje je puhtel od nje.

Prvi sem prekosil svojo rajdo. Danijel pa je vrgel z jezo koso v travo, da je kar odskočila.

»Boš kosišče zlomil!« ga je miril Boštjan.

Bilo je dosti smeha, kar je Danijela še bolj razkačilo:

»Nočem več plačel! Dobi si novega hlapca, Presečnik! K Domačejkarjevim grem koze past, ker res nisem za nič, če me že vsaka žaba užene!«

Proti devetim sta prišli Meta in Liza.

Izpraznili smo čerfo¹ kislega mleka. Pod streho sem spravil tak kos kruha, kakor bi ga sedaj s svojim gospodskim želodcem ne mogel pokončati in naj bi šlo za življenje!

(Dalje.)

¹ Posoda.

Iz Notranjske.

Studeno.

Na velikonočno soboto se je pojavil vaški pismonoša s prvo številko »Novega lista«. Ljudstvo, žejno domačega čtiva, ga je pozdravilo z veselimi srcem. — Lansko leto nam je požgala suša malodane vse poljske pridelke. Kar je pa ostalo, je vničil mraz, ki je razsajal z brezprimerno silo. Povsod je slišati jadikovanje, če je imel pa človek priliko pokukati na velikonočni ponedeljek v Gorenje, bi od veselja vzkliknil: Srečna vas! Javni ples, petje, godba, to je znak, da ni še bede, ali bati se je, da pride.

II. Bistrica.

Ko še ni prave pomladi, je pa prišel med nas drug veseli znanilec »Novi list«, ki ga vsi prav radi prebiramo.

Huda zima je pri nas dosti ljudem vzela zaslužek. Burja se je nad strehami znosila. Od 5. do 7. t. m. se je spet prikazala huda zima. Bati se je, da bo škodila semenom, ki so že v zemlji.

Iz Koroške.

Zabnice pod Sv. Višarjami.

Zvedeli smo žalostno novico, da je v Celovcu umrl 5. aprila preč. mons. dr. Martin Ehrlich, kanonik, doma iz Zabnice, v 58. letu starosti. Rajni je imel v življenju to posebno srečo, da je preživel 6 let v Palestini kot ravnatelj hospica za romarje. Nato je bil več let profesor nove zaveze v celovškem bogoslovju. Do pred kratkim je bil prošt in dekan v Tinjah na Koroškem in končno kanonik.

Hudo zimo smo imeli tu na Koroškem. Bilo je parkrat do 30 stopinj pod ničlo, a čez 20 stopinj je držalo cele dneve. Pozimi je v Rabelju zmrznil neki Tržičan, ki se je prišel tja drsat. Tudi v Naborjetu so našli zmrznjenega človeka. — Čez zimo je letos prišlo na Višarje več nedeljskih »romarjev« smučkarjev.

Kdaj se božja pot otvori, bo še posebej objavljeno v »Novem listu«. To bo proti koncu junija in ne na vnebohod kakor pred vojno.

Ovčja vas.

Veliko noč smo letos praznovali še vso v snegu. Za božične in velikonočne praznike imamo navadno lastnega duhovnika v osebi preč. g. Lamberta Ehrlicha, ki prihaja na počitnice domov v Zabnice in opravlja pri nas službo božjo. Letos so nas tudi cerkveni pevci razveselili s posebno lepim petjem.

Ukve.

Zima se noče še posloviti. Po veliki noči je že trikrat snežilo. Vzlic temu pa ne smemo čez letošnjo zimo preveč tožiti. Po lanskim dobri letini tudi čez zimo nismo bili brez zaslužka: zaslužili smo nekaj pri snegu, več pri lesu, ki smo ga letos jako dobro prodali. Kubični meter stavbenega lesa so nam plačali po 130—135 lir. Lani smo dobili težko zanj 100 lir. Veliko noč smo praznovali kot druga leta. Od jutranjih sv. obredov na veliki petek do slovesnega vstajenja v

soboto zvečer, ko je v teh krajih Najsvetejše izpostavljeno, so ob božjem grobu poleg drugih častilcev redno stražili člani požarne brambe in mogle članice obeh Marijinih družb. Na novo je letos krasilo božji grob 50 steklenih krogel, ki smo jih po vojni težko pogrešali. Na velikonočni ponedeljek so nam pa naš dušni pastir pokazali, da je naša župna cerkev kakor stara nevesta z novim vencem: kar se da lepo okrašena, a vendar majhna, stara in preslaba za dostojno bivališče božje med nami ter so nas spodbujali k zidanju lepše in prostornejše hiše božje. Kako se bodo glede tega naši gospodarji odločili na občnem zboru, že sporočimo. — Par družin misli na izselitev v Avstrijo. Vsem takim bi svetovali, naj se ne pre naglijo in naj pomislijo na stari pregovor: »Povsod je lahko dobro, a najbolje je le doma«.

Iz Vipavske doline.

Iz gorenje Vipavske.

V letošnji pomladi smo imeli nekaj toplih dni in mislili, da je že zima vzela slovo, toda april nas je zopet enkrat prevaril. Na belo nedeljo je bilo solnce že bolj toplo. Ogrela je tudi prireditelje in plesalce v Lozah. Čvrst fant pa je za pet liric lahko skakal na skednju do zjutraj. S tem je plesna sezona v teh krajih otvorena.

V Vipavi je umrl 6. t. m. g. Kacin Riko, bivši obč. tajnik. Bil je pod bivšim obč. načelnikom odstavljen. Naj počiva v božjem miru! — Pred pustom sta si obljubila zvestobo gđ. Prelec Anica in g. Vinko Ferjančič. Poročil ju je ženinov brat, č. g. župnik Ferjančič.

V Vrhpolju sta stopila pred oltar gđc. Premru Marija in g. Ivan Marc. posestnik iz Planine. Za vedno ju je zvezal nevestin brat. Bog daj srečo!

Na Planini je pretečeno nedeljo nekaj mladih deklet stopilo pod Marijino zastavo. Naj bi ji bile zveste članice!

Velike Žablje.

Spet se bliža tisti čas, ko je treba zapustiti rojstno vas. Fantje-vojaki se bodo za nekaj časa poslovili. Najbolje bi bilo, da bi se brez običajnega hrupa in harmonike. Saj nas letina tudi k temu sili. Še bolj vas bomo, fantje, imeli radi resne in trezne ko v razgrajanju in popivanju.

Batuje.

Kje so obljube naših izseljencev, ki so zatrjevali, da bodo pošiljali domov denarja! V marsikateri hiši bi ne bilo take bede, če bi se obljube izpolnile. — Po 6-letnem bivanju med nami se je poslovil g. učitelj Lojze Brajuž. Bil je priljubljen prav pri vseh faranih. Koliko je dobrega storil; zlasti za povzdigo cerkvenega petja! Bog mu daj sreče na novem mestu!

Gorenja Branica.

Tudi mi se moramo oglasiti v »Novem listu«, da ga vpeljemo v sleherno hišo. — Zmrznilo nam je dosti trt in fig. — Morda nam bo gospodarsko kaj v pomoč nova mlekarna za občine

Branica, Štjak in Erzelj. — Imamo nove, prav dobro uglašene zvonove. Večjega, ki ima zgodovinski pomen, smo morali sami preliti. — Pred časom se je na cesti smrtno ponesrečil 38-letni Anton Štemberger.

Štjak.

V Štjaku se godi bolj po starem. Po stranskih vaseh menda prav radi plešejo. Iz prižnice smo čuli, da tudi medved na verigi rad pleše. Največjo skrb nam dela »črni palež«. Bolj vničuje trte ko prej trtna uš. Pred par leti smo napadene vinograde mazali z železno galico. Prvo leto, ko je bilo bolj suho, je imelo uspeh. Ker je pa bilo drugo leto bolj vlažno, je požgalo vse vprek. Če ne najdemo kakega sredstva, ne bo vina.

Goče.

Težko pogreša naša mladina živahnega delovanja, ki je bilo prej v naši občini v navadi. Naš pevski zbor nima že več kot enajst let svojega pevovodje. Le za velike praznike se pevci zbera pri gospodu župniku k pevskim vajam. Začetkom tega meseca je pa sprejel pevski zbor v vajo Furlan Ladislav. Tako upamo, da bomo prišli do lepega cerkvenega petja. Ni pa še orgel na koru. Tudi nove zvozne nove bi že radi slišali.

Gorenje polje.

Ne vemo kako je to, da nismo gorenjopoljski posestniki več gospodarji na svojem. Gotovim ljudem pride vse prav: drva, radič, še kamenje in pesek. Imamo sicer poljskega čuvaja in tudi bivši g. obč. komisar je skušal priti v okom tatinski zalegi. Zdaj je pa spet kraje kar na debelo.

Erzelj nad Vipavo.

Pri nas je tako kakor povsod drugod. Hudo zimo smo prestali brez posebnih žrtev. Hišo nekega posestnika je popolnoma odkrilo. Ker so vse fige pozeble, jih mislijo kot po starem »na fraj« žgati. Poroke nismo v tem letu imeli še nobene. Ali je tudi ljubezen pozebla?

Iz idrijske okolice.

Gore nad Idrijo.

V zimskem času smo močno pogrešali časnikov, ki nam bi prinašali novice iz bližnjih in daljnjih krajev. Kako smo se razveselili, ko smo za velikonoč prejeli prvo številko »Novega lista«! — Koncem januarja je smrt nenadoma pobrala Andreja Podobnika, očeta naše učiteljice. Kar iznenadilo nas je, ko se je raznesla novica, da Andreja ni več med živimi! Saj je bil vedno krepak in zdrav kljub visoki starosti 84 let.

Težko smo pričakovali letošnje velike noči, zlasti pa še pevci, ko so zvedeli, da bo cerkev za velikonoč dobila velik harmonij, ki bo s svojimi glasovi nadomeščal majhne orgle. Na vel. poned. pa so nas presenetili naši cerkveni pevci. Nastopil je samo moški zbor in med sv. mašo prepeval lepe velikonočne pesmi. Fantje, le tako naprej, saj lepa pesem blaži srce!

Ledine.

V času, ko ni bilo časopisja, je umrl naš cerkovnik Selja. V svojem poklicu je bil mož na mestu in tudi drugače je bil splošno spoštovan in blag človek. Bolehal je eno leto in umrl v najlepši moški dobi. Svoji družini je bil skrben oče. Nadomestoval ga bo njegov sin. — Blagemu možu večni pokoj!

Po zaslugi našega delavnega č. g. župnika smo imeli v drugi polovici februarja sv. misijon, katerega so vodili oč. gg. Klančnik, Zdravljč in dr. Zdešar. Kljub najhujši zimi in mrazu je bila vdeležba ves teden zelo obilna. Ob sklepu je bila krasna procesija ob obilni vdeležbi ljudstva. Dal Bog, da bi vsejana zrna rodila lepe sadove! Gospodom misijonarjem, ostalim gospodom in sploh vsem vdeležencem se lepo zahvaljujemo.

Čekovnik.

Naš kraj je majhen, vendar berila prihaja k nam razmeroma precej. Silno smo pogrešali časopisja, zato se ga hočemo pa sedaj bolj oprijeti. — Dolgo se že govori, da bo Čekovnik s svojimi 43 številkami (319 oseb) priključen od Sp. Idrije k idrijski duhovniji. Praktično se to sicer že izvaža, ker so dva že v Idriji pokopali. Za odcep Čekovnika od Sp. Idrije ni pa še prišlo od višjih oblastev potrebno dovoljenje.

Lom pri Črnem vrhu.

Na veliki ponedeljek je umrl eden izmed naših najboljših fantov: Karol Kavčič, star komaj 22 let. Odkar smo pokopali pok. č. g. župnika Abrama, še nismo videli takega pogreba. V sprevedu je bilo 9 krasnih vencev. Ob odprtem grobu mu je govoril in ga omenjal kot viteza dela na katoliško prosvetnem polju domači č. g. župni upravitelj. Počivaj v miru, dragi Karol!

Iz Gor.**Libušnje.**

Leta 1898. je našo cerkev preslikal akademični slikar Ivan Grohar. Prezne slike so med vojno zelo trpele. Lansko leto pa je slike popravil na državne stroške neki slikar iz Pordecone. Tudi slike križevca pota, ki so bile po vojni skoraj popolnoma vničene, je popravil; le eno mora skoraj vso novo narediti. Vedno popravlja mo, pa vedno še kaj manjka — manjkajo posebno orgle — pa tudi te dobimo, kakor slišimo, v doglednem času.

Sv. Lucija.

Na belo nedeljo smo imeli pri nas lepo slovesnost. Ustanovila se je Marijina družba krščanskih mater. V družbo je pristopilo 55 žen in upamo, da pristopijo polagoma vse. Po dobrih, vernih družinah se bo prenovila in prerodila človeška družba. Sprejemni govor je imel preč. g. dekan tolminski Jožef Vodopivec. Ta je bil menda njegov prvi javni nastop v novi dekanijski službi. Ljudstvo je z veseljem in zanimanjem poslušalo res lepi govor in vsi mu želimo, naj ga

Bog ohrani veliko, veliko let zdravega in čvrstega naši tolminski deželi. — Prednica družbe je, kakor smo slišali, gospa Nežka Taljat-ova od Sv. Lucije. Ona in pa ostale članice vodstva nam pričajo, da bo nova družba v prav dobrih rokah.

Podbrdo.

Preteklo soboto so imeli tudi italijanski verniki priliko, opraviti svojo velikonočno dolžnost. Preč. g. misijonar Zdravljč je imel ob treh popoldne italijansko pridigo. Videli smo v cerkvi razne uradnike, finančne stražnike, orožnike in miličnike, ki so poslušali besedo božjo. Manj povoljna pa je bila vdeležba od strani ženskega spola. Predvsem treba pohvaliti finančne stražnike in orožnike, ki so prišli v obilnem številu k sveti spovedi. Drugo jutro na belo nedeljo so finančni stražniki in orožniki, ki so bili prejšnji dan službeno zadržani, prišli k sv. spovedi in k sv. obhajilu. Tudi mi domači farani — saj je bila bela nedelja — smo pristopili k mizi Gospodovi ter z veliko radostjo in pazljivostjo poslušali g. misijonarja v treh pridigah.

Pečine.

Po hudi zimi, kakoršne ne pomnijo najstarejši ljudje, so nam velikonočni dnevi prinesli gorkote v dušnem in telesnem oziru. Po več letih smo zopet praznovali veliki teden skoraj tako, kakor tedaj ko smo imeli lastnega duhovnika. Imeli smo božji grob in na veliko noč — vstajenje. Vse tri dni vel. tedna je bila cerkev čez dan vedno obiskana, zvečer pa se je vsa duhovnija zbrala k skupni molitvi k božjemu grobu. G. upravitelju iz Pečine pa iz tega mesta izrekamo na splošno željo duhovljanov za letošnje velikonočno opravilo pristrčno za hvalo!

Huda zima je pustila svoje nasledke. Marsikoga je pogledala — bolezen. Posebno v grlu in okrog vratu je bil ta in oni bolan, vendar smrtnih slučajev ni bilo. — V tem letu smo pokopali samo dva. Starega Franceta Jeklina in pa vdovo Katarino Klemenčičevo. N. p. v m.!

S Krasa.**Zgonik.**

Tolažimo se, ko beremo »Novi list«, da tudi drugod ni veliko boljše. Zima nam je pobrala vse fige, nekaj trt, na več mestih tudi žito. Zdaj čakamo obljubljeni elektrike in vode.

Pisani kamenčki.

Stari ljudje na Kitajskem sprejmejo v dar mrtvaško krsto z veliko hvaležnostjo. Če bi hotel kdo pri nas tako »razveseliti« starega človeka, bi jih najbrž dobil pošteno po grbi.

* * *

Prav pridna čebela nabere v enem poletju komaj za eno kavino žličko medu.

* * *

V brazilski pokrajini Gran Chaco imajo Indijanci navado zažgati celo vas, če kdo v vasi umrje.

Posadili smo razne vrste krompirja, največ tolminskega in holandskega in tudi nekaj takih trt, pri katerih ne bo veliko truda. Zadnji dež nam je lepo namočil pašnike in želimo, da bi kmalu spravili živino na pašo. Pri popraviljanju občinskih potov je nekaj revnih ljudi zaposlenih. Drugi so šli čez čez mejo in čez vodo. Gospodu uredniku pa povemo, da smo zelo veseli, ko beremo spet svoje črke.

Trebče.

V naši vasi je komaj deset kmetov, ki živijo od zemlje. Vsi drugi smo zidarji ali »štancari«. Zdaj imamo precej dela v Trstu. Pokrivamo strehe, ki jih je burja odkrila. Dosti jih gre tudi v Ameriko. Te dni so odšli spet trije. Sama mlada kri, še vojakov niso odslužili! Iz naše vasi, ki ne šteje niti 1000 duš, bo kmalu 100 fantov v Ameriki!

Sv. Križ pri Trstu.

Ker so res hvale vredni, moramo danes pohvaliti naše kriške godce. Dobro napredujejo pod vodjem g. Ivanom Furlanom. Tudi našemu vrlemu cerkvenemu zboru in njegovemu pevovodji g. Škaberju vsa čast in hvala. Za praznike so se prav lepo postavili.

Štanjel.

Preteklo soboto je obč. komisar sklical na posvet nekatere domačine, da bi poskrbeli za olepšavo občine. Popravijo naj se ceste, gostilničarji morajo izvesti od občine potrjene celine, lesene klopice se postavijo po senčnih poteh, muhe bo treba pobijati, da se tako privabi še več vsakoletnih letoviščarjev v vas. Predlagali so tudi, naj se kaznuje, kdor pljuva v javnih prostorih po tleh.

Šempolaj.

Naši novi zvonovi so spet na prvem mestu. Na veliko soboto so se po več mesečnem čakanju ubrano pritrkujoč oglasili iz lin. Na koncu bi še to moral reči, kar je že skoraj v vseh pismih z dežele, da ni več jesenske setve. »Novega lista« je pa vse tako veselo ko dežja po suši.

Skopo.

V letošnji hudi zimi se je izkazalo, da se je naša domača pšenica dobro obnesla. Seme italijanske vrste je vse izmrlo. — Pri nas nameravajo pričeti s popravo cerkve sv. Mihaela. Kdaj, se še ne ve. — 1. marca je razsajal tako hud vihar, da je izril 500 do 600 borovcev.

Očala v sedanji obliki so bila v razbi že l. 1290. * * *

Na vsem božjem svetu ni dveh ljudi, ki bi imela enake prstne odtise. Domačini v Indiji, ki so nepismeni, že od davna uporabljajo odtise prstov namesto podpisov. Tudi bengalska policija je rabila odtise prstov mnogo let prej ko policija v Evropi. * * *

Ognjenik Etna na Siciliji ima razun glavnege še 250 stranskih žrel.

Cvetlične liste vrtnic so že pred stoletji rabili ljudje za različne zdravilne maže in »žavbe«. Rožno vodo in rožno vino so smatrali za posebno blagodejno pijačo.

* * *

Ali veste, da sova ne more gibati svojih oči? Kadar hoče pogledati v eno ali drugo stran, mora okreniti tudi glavo.

* * *

Predsednik republike Andorra v Pirenejskem pogorju ima 75 frankov (okoli 56 lir) letne plače.

* * *

Samica pajka brž po oploditvi požre samca. Drago plača!

Ti bom eno povedal!

V Ameriki. Zamorec pride pred sodnika, ki ga vpraša:

»Kaj vas je pripeljalo sem?«

»Dva policaja.«

»Vem, toda po tem vas ne vprašam. Gotovo ste tukaj radi pijanosti.«

»Res je. Oba policaja sta bila pijana.«

* * *

Pravijo, da imajo zamorci trde glave.

V neki francoski naselbini v Afriki je prišel takle zamorec pred sodišče tožiti svojega soseda, ki ga je udaril.

»S čim te je udaril?« vpraša sodnik.

»Z železnim likalnikom.«

»Kam?«

»Po glavi.«

Sodnik pogleda zamorčevo glavo, na kateri pa ni bilo niti sledu o kakem udarcu.

»Saj ti ni nič. Gotovo te je samo malo udaril.«

Takrat se je pa zamorec razburil:

»Kaj, malo! Le poglejte zdrobljen likalnik, pa boste videli!«

* * *

Iz naloge v ljudski šoli. Naslov: Opišite mi kravo. — »Krava je sesalec. Njene noge segajo do tal. Krava ni vol. Krava ima dve očesi. Krava ima dve dolgi oslovski ušesi, tik katerih poganjajo iz glave dve zakrivljeni reči. Mladi kravi ne pravimo krava; zato se imenuje tele. Zadaž na hrbtu ima tudi nekaj. Temu pravijo rep, ki služi za odganjanje muh. Krava ne vali jajec kot naše kokoši. Njeno notranjost jemo, iz njene zunanosti pa dela strojar Nace usnje. Iz usnja se pa delajo coklje.«

* * *

»Torej, mladi mož, že dve leti ste poročeni. Mi pa nismo o tem nič vedeli. Sedaj je pa gotovo že prepozno, da bi vam čestitali.«

* * *

Dva policijska stražnika sta v Parizu pobrala na cesti Amerikanca, ki je bil do nezavesti pijan. Ko sta ga začela tresti, je jel razgrajati. Hotela sta ga pomiriti:

»Ne ženite vendar takega krika, saj vas bova peljala domov. Kje stanujete?«

»V Chi-ca-gol«

Jaka je bral, da je na severnem tečaju zelo mrzlo. Ako vtakne človek roke v vodo, mu zmrznejo.

»Potem pa morajo nataktni rokavice, če si hočejo umiti roke,« se domisli Luka.

* * *

Dve mestni punčki se sprehajata na deželi. Na travniku ugledata dve kravi: črno in belo.

»Ali jih vidiš, kravi?« vpraša prva.

»Da.«

»Torej, poslušaj! Bela krava daje mleko, črna pa kavo.«

* * *

»Zakaj jočeš, sinko?«

»Pepček je kriv, da me boli.«

»Kako to?«

»Hotel sem ga udariti, pa se je sklonil, da sem udaril ob zid.«

* * *

»Tvoj oče je čevljar in ti imaš raztrgane čevlje.«

»Kaj tisto! Tvoj pa je zobozdravnik, tvoj mali bratec ima pa samo dva zoba.«

Ako bo koga usoda kdaj zanesla v Montbrison (prov. Loire) v Franciji, naj gre pogledat stražni stolp. Čuvaj mu bo pokazal vse znamenitosti in mu vsako posebej razložil. Med te znamenitosti spada tudi star zvonec, s katerim zvonijo, kot je čuvaj že večkrat izjavil, ob požaru, povodnji, ob obisku predsednika republike in ob vsaki drugi hudi nesreči.

O slovstvu.

Ivan Vazov Minčov:

»Hadži Ahil in druge povesti.«

Iz bolgarščine prevel France Bevk. Trst, 1929. Književna družina »Luč«. Tiskala, izdala in založila tiskarna »Edinost«. Str. 104.

Vazova štejejo med največje bolgarske pisatelje. Pri nas je bil dozdaj malo znan. Malo jih je poznalo njegovo ime, še manj njegova dela. In vendar je skoraj pol stoletja pomagal ustvarjati bolgarsko kulturo. Bevk nam je prevedel pet črtic: Hadži Ahil, Bolgarka, Ded Joco gleda Se-li vrne?, Pavle Fertig. Po mojem mnenju je najlepša črtica: Ded Joco gleda. Ded Joco je oslepel, še preden je Bolgarska postala svobodna. Ko pa so se Bolgari osvobodili, si ded Joco te svobode sprva ni znal prav predstavljati. Beseda svoboda je dobila pravo vsebino šele, ko je otipal okrožnega na-

čelnika, ki je bil Bolgar in ne več Turak, ko je prijel za sabljo bolgarskega vojaka, še bolj pa, ko je slišal, da so domačini Bolgari začeli graditi železnico po strminah, ki so se francoskim inženirjem zdele nepremagljive. Ded Joco je bil slep, toda svobodo je bolje pojmoval kot marsikdo, ki je videl na obe oči. — Tudi druge črtice so srečno izbrane. Vzete so iz bolgarskega življenja in mestoma zelo pri srčne. Prevoditelj je dodal kratek oris bolgarske zgodovine in življenjepisa Ivana Vazova. S to majhno knjižico je storil slovanski kulturni vzajemnosti veliko uslugo. Knjižico priporočamo.

a. k.

Poštno pristojbine.

(V državi.)

Pismo, navadno, za vsakih 15 gr teže:

1. v poštnem okraju 25 stotink;

2. izven poštnega okraja 50 stotink;

3. vojakom (do 15 gr teže) 25 stot.

Dopisnice, v poštnem okraju ali

vojakom 15 stotink;

izven poštnega okraja 30 stotink.

Razglednice s samim podpisom in datumom 10 stotink;

z ne več kot 5 besedami 20 stotink;

z več kot 5 besedami 30 stotink.

Obvestila o rojstvu, poroki, smrti itd. 15 stotink.

Trgovski računi (ne več ko 15 gr) 25 stotink.

Ekspresna pisma, poleg navadne pristojbine še 1.25 L.

Priporočena pisma, poleg navadne pristojbine za zaprta pisma še 1.25 L;

za odprta pisma še 60 stotink.

Odškodnina za zgubljena priporočena pisma: zaprta 25 lir;

odprta 15 lir.

Brzjavke: do deset besed 2 liri;

vsaka nadaljnja beseda 25 stotink;

nujne: trikratna pristojbina.

(Z a i n o z e m s t v o.)

Navadna pisma v Jugoslavijo, Avstrijo in na Ogrsko za prvih 20 gr 1 L;

za vsakih nadaljnjih 20 gr 75 stot.

Dopisnice v imenovane države 60 st.

Za Albanijo veljajo iste pristojbine kakor za notranjost kraljestva.

Za druge države:

Pisma do 20 gr 1.25 L;

za vsakih nadaljnjih 20 gr 75 stotink.

Dopisnice 75 stotink.

Priporočitev za inozemstvo znaša 1.25 L.

Ekspresna pristojbina v inozemstvo je 2.50 L.

Nové postave.

Varstvo cest in prometa.

(Nadaljevanje.)

O prošnjah za licence in koncesije.

Že na koncu prvega članka smo v kratkem povedali, da je treba v vseh slučajih, ko novi cestni zakon kaj prepoveduje, vložiti prošnjo za licenco na cestnega nadzornika v Trstu, če kdo hoče kaj napraviti na državni cesti, in na upravo javnega bitja, če gre za drugo (n. pr. občinsko, deželno) in ne za državno cesto. Za li-

cenco moraš prositi, če hočeš n. pr. ob cesti drevesa nasaditi, postaviti na svojem občestnem zemljišču zidno ograjo, izkopati kakšno stezo ob cesti, zgraditi ob cesti napajališče itd.

Koncesije.

Kdor bi hotel speljati s svojega zemljišča ali od hiše vodo v občestne jarke, ali pa v obljudenem okolišju izrabiti javno cesto za vodovod, za napeljavo žice, za telefonične in električne izkope, za napeljavo prevodni-

kov za pitno vodo, za bencinske kotle in za vse druge podobne naprave, mora vložiti prošnjo za koncesijo. V navedenih in v podobnih slučajih odločuje o prošnjah minister prometa, če gre za državno cesto, in uprava javnega bitja, če gre za nedržavno cesto.

Kje je treba vlagati prošnje?

Vse prošnje, naj si bodo prošnje za licenco ali pa za koncesijo, je treba vedno vložiti na cestnega nadzornika v Trstu (Capo del Compartimento azienda autonoma stradale Trieste, Via Coronco št. 22), ko gre za državno cesto. Prošnje, za katere je cestni nadzornik pristojen, reši sam direktno, druge pa pošlje ministrstvu.

Prošnji je treba vedno priložiti potrebne načrte in v prošnji mora prosilec izjaviti, da je pripravljen plačati stroške za morebitni ogled na licu mesta in položiti v ta namen znesek, ki ga oblast določi. V licenci in v koncesiji so navedeni pogoji, pod katerimi je bila izdana; poleg pogojev je označena tudi svota, ki jo mora prosilec plačati za zasedbo in uporabo ceste, letna pristojbina ter doba, od kdaj in do kdaj je licenca, oziroma koncesija veljavna. Licenca (koncesija) sme trajati največ 29 let; ob zapadlosti se lahko obnovi. Oblastvo jo lahko vsak čas prekliche in proti preklicu ni mogoče rekurirati. V vsakem slučaju mora prizadeti poravnati vso škodo, ki je nastala vsled izvršitve dovoljenih naprav.

Na zahtevo organov, ki jim je po verjena izvršitev cestnega zakona, je treba licenco ali pa koncesijo vsak čas predložiti. Kdor bi se temu protivil, mora plačati 200 lir kazni.

Poleg tega smejo cestni policijski agenti tudi zapleniti orodje in druge predmete, s katerimi se je zagrešil prestopnik in zabraniti nadaljevanje dela tudi s silo.

Dolžnosti občestnih lastnikov kanalov in zemljišč.

Lastniki občestnih umetnih kanalov morajo zabraniti vsak odtok vode na cesto in vsako poškodbo ceste. Kdor se pregreši proti tej določbi, mora plačati kazen 200 do 2000 lir.

Lastniki občestnih zemljišč morajo zabraniti, da bi se zemlja usipala na cesto ali da bi se zasul cestni jarek. Kdor bi zagrešil ta prestopnik, mora plačati 50 do 200 lir kazni.

Živa meja.

Lastniki so dolžni gojiti živo mejo na tak način da ne poškodujejo cesti in da ne ovirajo prometa na cesti; zato morajo vejevje dreves in žive meje, ki zraste čez cestni rob, odrezati.

Če bi lastnik tega ne storil v roku, ki ga je določil pri državni cesti cestni nadzornik in pri nedržavni cesti uprava javnega bitja, zamore pristojno oblastvo odrediti, da se vejevje odreže na stroške lastnika.

Nasadi.

Oblastvo lahko tudi odredi, da morajo lastniki nasade na cestnih ovinčkih, križiščih in sploh povsod tam, kjer nasadi ovirajo promet, nasade

obrezati, oklestiti ali pa tudi odstraniti, da se tako omogoči potreben razvid po cesti. Lastniki pa imajo v teh slučajih pravico do primerne odškodnine. Odškodnina se določi v ukrepu, s katerim oblastvo lastniku nasadov zapove, da mora v določenem roku obrezati, oklestiti ali pa odstraniti nasad. Če bi lastnik sam ne hotel izvesti oblastvenega ukrepa, stori to oblastvo samo, ki zaračuna stroške pri odškodnini.

Za vse morebitne spore, ki lahko nastanejo iz tega oblastvenega ukrepa, kakor tudi glede odmerjene odškodnine, je pristojno redno sodišče; toda sodnijsko postopanje nikakor ne more ovirati izvršitve upravnega ukrepa.

Stavbe in zidovi.

Obcestne stavbe in zidovi morajo biti vedno v takem stanju, da se onesrečijo nesreče. Če lastnik ne poskrbi kljub oblastvenemu opominu za dovoljno varnost in če je nevarnost, da bi stavba razpadla, sme pretefekt v sporazumu s cestnim nadzornikom ali pa z državnim stavbinskim uradom (Genio Civile) odrediti, da se stavba na stroške lastnika poruši. V posebno nevarnih slučajih sme isto odrediti tudi obč. načelnik (podestà).

Dolžnosti koncesionarjev.

Komur se dovoli speljati vodo v jarek državnih cest, mora skrbeti za vzdrževanje cestnega jarka.

Kdor dobi dovoljenje, da lahko uporablja cesto za vodovod, bencinske kotle, električno napravo in vsa druga podobna podjetja, mora zgraditi in vzdrževati mostove in druge priprave, ki so potrebne za to, da se koncesija izvrši brez škode za cesto in javno varnost.

Vsa ta obrambena dela morajo biti izvršena po načrtu in pod nadzorstvom cestnega nadzornika. Stroške za gradnjo in popravo obrambnih del (n. pr. obzidka, mostička) morajo plačati lastniki občestnih zemljišč, če so ta dela koristna samo za zemljišča; stroške plača država, če so dela koristna samo za cesto. Če so pa dela koristna cesti in zemljišču, se tudi stroški delijo v razmerju koristi.

Drevesa in veje.

Če padejo ob nevihti ali iz katerega koli drugega razloga drevesa in veje na cesto, jih mora lastnik čimprej odstraniti.

Drugače jih odstrani oblastvo, stroške pa mora plačati lastnik dreves. (Dalje.)

Za umnega gospodarja.

Ali bo leto 1929. deževno?

Sodeč po dosedanjih deževnih razmerah tekočega leta bi moralo biti leto 1929. prav suho. Prerokovanja pa pravijo drugače.

Znani rimski vremenoslovec prof. Eredia, ki je sodeloval glede vremenoslovja pri Nobilovi ekspediciji na severni tečaj, pravi, da bo padlo v leto 1929. mnogo dežja. Po profesorju Eredii bo v celem petletju, to je do 1934. padlo mnogo dežja, nakar bo sledilo zopet nekaj bolj suhih let. Prof. Eredia opira zgornjo izjavo na znanstvene preiskave, ki so jih napravili v več krajih ob Sredozemskem morju.

Če ima prof. Eredia prav ali ne, nam bo pokazala bodočnost. »Novi list« ne more izreči svoje želje ali naj bi bilo mnogo ali malo dežja, ker se boji, da bi se s tem zameril, če ne Kraševcem na ljudem iz Kobariškega kota, če ne Zajčjekotnikom pa onim iz Žabjega kraja!

Posledice hudega zimskega mraza.

Vedno bolj prihajajo na dan zle posledice hudega zimskega mraza.

Kmetovalci z žalostjo ugotavljajo, da je zmrznilo zelo mnogo trt. Zmrznilo so cele plante žlahtnih trt in tudi marsikatera trta, ki je lepo in dobičkanosno krasila naše domove, ne bo več ozelenela. Predvsem so zmrznilo stare trte.

Širom dežele so zmrznilo in se posušile skoraj vsa smokvina drevesa in tako bomo jedli letos zelo malo domačih smokov. Na oljčnico so nosili v cerkev ovele šope iz oljč-

nih in lovorjevih vej, kajti oljko in lovor je večinoma vzela zima. V tržaški okolici in v Istri imajo kmetovalci v tem oziru velikansko škodo.

Vedno bolj se širijo glasovi, da so tudi breskve prav slabo vzdržale hudi mraz in da se je posušilo mnogo dreves. Posušilo se je tudi zelo mnogo bek (vrba za vezanje trt). Nadalje je zmrznilo zelo mnogo semenske repe, pese in korenja, tako da bo s tem semenom huda.

Velikansko škodo je napravila huda zima pri cveticah. Več ko polovica oleandrov v deželi se je posušila. Suhi so danes lepi limonovi grmiči, suh je marsikateri rožmarin, lepe pasijonke in različni drugi cvetlični grmi. Čim globlje gremo v pomlad, tem večja se kaže vsled hudega mraza nastala škoda.

Nova vrsta žita.

Na zadnjem ruskem poljedelskem kongresu so pokazali novo vrsto žita, ki ni ne rž in ne pšenica, temveč v sredi med obema. Novo vrsto so vzgojili na kmetijskem preizkuševališču v Saratovu in ji dali znanstveno ime »Secalorticum«, po naše bi rekli »pšenična rž«. Nova vrsta žita ima baje vse dobre lastnosti pšenice in klubuje mrazu ravnotako kot rž.

Na istem kongresu so pokazali tudi neko novo vrsto sibirske pšenice, ki ima rdeče steblo in ki ima baje tako odlične lastnosti, da bo gotovo v kratkem obvladala vso svetovno pšenično trgovino. Ta pšenica ima znanstveno ime »Albidum 604«.

Zahvala

Ob nenadomestni izgubi mojega nadvse ljubljenega soproga gospoda

Ciril-a Mavrič-a

mi je došlo iz vseh strani toliko dokazov iskrenega sočutja, da se mi je nemogoče vsem osebnostno zahvaliti.

Zato se tem potom pred vsem najtopleje zahvaljujem preč. duhovščini zlasti veleč. gospodu dekanu za tolažila v mukepolni bolezni in spremstvo na zadnji poti. Iskreno zahvalo sem dolžna vsem prijateljem - soferjem iz Cerkna, Idrije, Sp. Idrije, in Sv. Lucije za spremstvo pri pogrebu in darovane krasne vence. Najlepša hvala gg. pevcem za v srce segajoče žalostinke. Dalje me veže dolžnost, da se kar najtopleje zahvalim vsem mnogoštevilnim obiskom v bolezni, pozneje na mrtvaškem odru in končno vsej obilni množici, ki se je v tako častnem številu udeležila pogreba, bodisi iz Cerkna in okolice iz Idrije, Sp. Idrije, Sv. Lucije i. t. d., kar mi je bilo v tej usodni uri v edino tolažbo. Skratka mojo srčno zahvalo vsem in vsakomur, kdor je blagemu Cirilu na ta ali oni način izkazal zadnjo čast in meni lajšal prebridko bol.

Cerkno - Idrija 14. IV. 1929.

Žalujoča soproga:
Viktorija Mavrič

Zahvala

Izrekamo zahvalo vsem, ki so se udeležili pogreba našega nepozabnega

Jožek-a,

ki je po dolgoletni hudi bolezni vdano umrl dne 8. t. m. Srčno zahvalo izrekamo veleč. gg. dekanoma Nemcu in Breitenberger-ju, domačemu g. župniku Štrancar-ju, župn. upravitelju Pišot-u, obč. komisarju g. Continella, cenj. učiteljstvu, sorodnikom, znancem, prijateljem in domačemu ljudstvu. Prav posebno zahvalo vrlemu rihensberskemu pevskemu zboru za žalostinke na domu, v cerkvi in na grobu!

Rihenberg, 11. 4. 1929.

Žalujoča družina Pavlica.

Vsem, ki so ob priliki nenadomestljive izgube našega blagega soproga in očeta, gospoda

IVANA FERJANČIČA

iz Vipave, tolažili in bodrili družino, pripomogli za čim lepši sprejem k večnemu počitku ter za podarjene vence, se prav iskreno zahvaljujemo.

Vdova in otroci.

VABILO

k

REDNEMU OBČNEMU ZBORU

Ljudske posojilnice v Cerknem, r. z. z n. z., ki se bo vršil v nedeljo dne 28. aprila t. l. ob 2. uri popoldne v združni pisarni (Gospod. Dom) s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega sklepa za leto 1928.
3. Čitanje revizijskega poročila.
4. Sprememba § 20. združnih pravil.
5. Volitev nadzorstva.
6. Eventualnosti.

HLAPEC, ki bi razumel tudi pri trtah, se sprejme. Več pove uprava lista.

POSOJILA NA VKNJIZBO po 6% z 10 do 50-letno amortizacijo; posojila po 4% z 15-letno amortizacijo za zgradbo kmetijskih poslopij, svinjakov in hlevov; agrarna posojila po 5% ter brezobrestna posojila na starostno obrabo in vsakovrstna druga posojila ter rešitev vojne odškodninske, vstevši revizijske zadeve preskrbi najhitreje gosp. Anton Trampuž, sod. ofic. v p., v Gorici, via Garibaldi št. 20/I.

POSTOJNA. Prodajam stavbeno parcelo sredi mesta, velik vrt primeren za vrtnarja, njive, travniki in gozdovi. Informacije pri g. Burgerju Josipu.

ŠOLA ZA KROJENJE, šivanje, vezenje mode, cvetice. Donda, Trst, Lavatoio 5. Otvoritev tečajev.

REDEK SLUČAJ! Oddam vpeljeno trafiko eventualno trgovino jestvin s stanovanjem v mestu. Naslov: Culot, Via Rastello I, Gorizia.

PRODAM POSESTVO s hišo, travniki, v nogradom in pašnikom po ugodni ceni. Posajnala daje Bratkovič Lucijan, Renče 278.

TRGOVINO dobro upeljano in malo posestvo prodam. Pogoji ugodni. Naslov pri upravi.

POZOR! Zavoj z novo moško obleko je nekdo pozabil v trgovini Karola Draščika, Gorica, via Carducci 21.

UČENCA zdravega 14-ih let, poštenih staršev sprejme trgovina mešanega blaga J. Del Linz, Crusevie Postumia.

KUPUJEM HLODE mehkega in trdega lesa ter plačujem najvišje dnevne cene. Ponudbe na naslov: Štefan Gomišek, industrija pohištva, Solkan 280.

PRODAJALKO manufakturne stroke sprejem kot prvo moč. Reflektira se samo na dobre moči. Plača po dogovoru. G. Verbič, Villa del Nevoso, prov. Carnaro.

POHIŠTVO nudi širom naše dežele znana industrija pohištva, Štefan Gomišek, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite prilike!

Novo določilo glede gnojišč.

Pri praktični izvedbi predpisa, da bodi gnojnik oddaljen vsaj 25 m od stanovanjske kmečke hiše, so se iskale težkoče. Sedaj je minister za narodno gospodarstvo Martelli navedeno določilo spremenil, in sicer je gnojišče lahko oddaljeno tudi samo 10 m, če tvorita hlev in stanovanjska hiša samo eno poslopje in če ni v hlevu prostora več kot za 20 glav velike goveje živine.

Po koliko bo modra galica?

Trgovina z modro galico je ozko zvezana s trgovino bakra, ker glavna sirovina za modro galico je baker, kateremu se priključi še žveplena kislina.

Cene bakra so do začetka aprila t. l. neprestano rastle, tako da so tekom t. l. porastle za več kot 30%. Dne 10. aprila pa je cena bakru padla za okoli 25%.

Modro galico so prodajali na debelo (vagone) novembra meseca 1928 po 220 lir, potem je cena rastle in dosegla začetkom aprila že 320 lir za q pri odjemu celega vagona. Ker je sedaj padla cena bakru, bi morala tudi cena modri galici pasti, drugače bodo vinogradniki hudo udarjeni.

Ukrepi za povzdigo živinoreje v tržaški deželi.

Kmetijski urad za Tržaško (Cattedra ambulante d' Agricoltura, Trieste, via della Geppa 21) je započel trojno akcijo za povzdigo živinoreje v tržaški deželi, in sicer:

1. S prispevkom 30.000 lir od ministrstva za Narodno gospodarstvo ter s prispevkom, ki ga bodo dali na razpolago deželni gospodarstveni svet (Consiglio provinciale d' Economia) in druge ustanove, bodo nabavili plemenske bike simodolske in sivo-rjave švicarske pasme. Dotične bike bodo porazdelili bikorejcem za $\frac{2}{3}$ lastne cene.

2. Bikorejci, ki posebno pazljivo in smotreno držijo plemenske bike, bodo dobili nagrado v znesku 1000, 500 in 250 lir. V ta namen je dalo ministrstvo za narodno gospodarstvo na razpolago znesek 7000 lir. Enako svoto bodo dale tudi gori omenjene ustanove. Vsega skupaj je torej 14.000 lir.

3. Isto ministrstvo je dalo nadaljnjih 10.000 lir za porazdelitev med kmetovalce, ki si bodo zgradili tako zvane »silose«, to je naprave za kisanje krme (ensilaže).

Kdor želi podrobnejših pojasnil, naj se obrne na zgoraj imenovani Kmetijski urad ali na njega oddelke v Senžani, Senožečah, Ronkih in Miljah.

Obvezne bikorejske zadruge v Postojnsčini.

Ker je v celi Postojnsčini, to je v občinah Senožeče, Vremški Britof, Hrenovice, Postojna, Slavina, Št. Peter na Krasu, Košana, Šmihel in Bukovje za okoli 4000 krav komaj 17 odobrenih bikov, je tržaški prefekt izdal 15. februarja t. l. sledeči odlok:

1. Za vse občine postojnskega in senožeškega okraja je zaukazana ustanovitev obveznih živinorejskih za-

drug za nakup in vzdrževanje najnujnejšega, od deželnega gospodarskega sveta določenega števila sposobnih bikov.

2. Vzdrževalni stroški posameznih zadrug se razdele na živinorejce so razmerno po številu živine, katero vsak posameznik redi.

3. Poseben pravilnik, predložen po deželnem gospodarstvenem svetu v odobritev ministrstvu za narodno gospodarstvo, bo uredil ustanovitev in delovanje posameznih zadrug.

Sladkor za krmo.

Na Češkem vlada kot pri nas velika pomanjkanje krme. Pač pa imajo Čehi preveč sladkorja, katerega ne morejo prodati v inozemstvo. Ta odvišni sladkor hočejo pokrmiti živini. V ta namen ga denaturirajo v tvornicah, to se pravi, da ga napravijo nezvitnega za človeško prehrano. Sladkorju dodajo 2% živinske soli in 75% norita (neka kemična snov). Tako pripravljene sladkor prodajajo živinorejcem po 145 kron za 100 kg, kar znaša 82 lir za 100 kg. Potemtakem je na Češkem živinski sladkor bolj po ceni, kot so pri nas otrobi.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 10: Ali je še čas, da se vložijo prošnja za 4% posojilo za zidanje, oziroma popravo kmečkih poslopij? Kam naj prošnjo vložim?

Odgovor: Rok za vlaganje takih prošenj je bil podaljšan do 31. decembra 1929. Kam morate vložiti tozadevno prošnjo, zveste pri Kmetijskem uradu (Cattedra ambulante d'agricoltura) v Trstu, Gorici, Ajdovščini, Idriji, Tolminu, Trbižu, Postojni, Sezani, Kopru, Bistrici, na Reki itd.

Vprašanje št. 11: Koliko domače detelje naj sejemo na njivi, ki meri 6000 m².

Odgovor: Na ha, to je 10.000 m² (malo manj kot tri njive) sejemo 30 kg domače (kranjske, dvoletne, prešičje) detelje in 32 kg lucerne (večne detelje). Na 6000 m² bomo torej sejali sorazmerno manj, in sicer 18 kg domače detelje ali 19 kg lucerne.

Vprašanje št. 12: Natočil sem vina v sod, kjer je bilo prej olje. Vino ima sedaj nekam čuden okus in diši po olju. Kaj naj napravim?

Odgovor: Očividno ni bil sod dobro izpran. Vino lahko popravite. V drogeriji kupite za vsak hl 150 gramov »vinski eponit«, to je kemično čistega rastlinskega oglja, katero najprej zmešate z nekoliko vina, zlijete v sod in zopet dobro premešate. Drugi dan čistite vino s prahom Juliene, kot je opisano v 2. št. »Novega lista«.

Vprašanje št. 13: Kako naj cepim mlade orehe?

Odgovor: Orehe lahko cepite na poljubni način (glej »Sadjarstvo« od Moh. družbe), a najbolje je cepiti še prav mlade in majhne, tako da pride cepič tik ob zemljo in da ga lahko obujete s prstjo. Velike orehe lahko cepite tudi v precep. Pri cepljenju pa

VABILO

k

rednemu občnemu zboru

Mlekarske zadruge v št. Vidu pri Vipavi dne 28. aprila 1929 ob 3. uri pop. v dvorani mlekarne s sledečim

dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zбора.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Revizijsko poročilo.
5. Odobrenje rač. zaključka za l. 1928.
6. Volitev enega člana načelstva.
7. Slučajnosti.

Odbor.

POVH ALOJZIJ

URAR in ZLATAR, TRST,
Piazza Garibaldi 2. I. nadstr.

Največja in najpriporočljivejša
o—o delavnica v Trstu o—o

Kupuje krone in zlato

: Darila za birmo :

! Cene in blago brez konkurence !

Pohištvo

Najboljše kakovosti!

Nekatere naše cene:

Poročna soba, bukova masivna	L. 1.400.—
" " jesenova	" 1.600.—
" " luksuzna	" 2.200.—
" " polna vrata	" 2.500.—

Vedno posebno ugodne prilike. Pošiljam tudi na deželo.

TÜRK, Trst, via Battisti 12

Pozor na naslov!

Zobozdravniški ambulatorij

TRST - - Via delle Sette Fontane 6.

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. Našim ljudem z dežele poseben popust za potne stroške. Govori se slovensko. — Delo zajamčeno! — Odprto od 9—13 in od 15—19. Ob nedeljah od 10—12.

Gostilna „Alle Corriere“

v Trstu via Romagna N. 4 (tik Caffè Fabris)

Domača kuhinja. Izborno vipavsko in istrsko vino ter kraški teran. Postajališče korjer in shajališče ljudi z dežele.

Uljudno se priporočata

STRANCAR in PERIC.

Novi dohodi

S. LEVI

TRST - Via S. Lazzaro 9

Bombaževina	L. 1.90
Bombaževina visoka 90 cm	» 2.40
Platno Madonna	» 2.80
Platno Madonna, debelo	» 3.—
Platno Douglas, težko	» 3.20
Platno Famiglia, 150 cm	» 4.90
Platno Douglas, 150 cm	» 6.20
Pelle uovo od naprej.	» 2.80
Robčki z ajourjem, komad	» —.50
Kuhinjske cunje, velike, k.	» 1.50
Kuh. cunje, platnene, k.	» 3.20
Musola volnena, v vseh barvah, meter	» 9.—
»Borgo« za hlače od naprej.	» —.—
Popeline za srajce od naprej.	» 4.50
Ostanki madapolana, črtanega, 3½ m	» 10.—

Velika izbora prtov, prtičev, brisač, gobastih in iz sukanca, nogavic vseh vrst za otroke, ženske in moške.

Zobozdravnik

dr. Robert Hlavaty

sprejema

od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU

via S. Lazzaro št. 23 - II.

in ob sredah in sobotah ordinira

v POSTOJNI

Če si hočete nabaviti dobrega blaga po nizki ceni, kupujte pri

Economia Familiare

TRST

Piazza Ponterosso št. 5

Bombaževina bela (kot platno)	L. 2.90
Platno Madonna	od „ 2.20 naprej
" za rjuke	„ 4.50 „
Zefir za srajce	„ 1.80 „
Popelin za srajce (enotna barva)	„ 4.50 „
Rigadin	„ 2.90 „
Rigadin, dvojna širokost	„ 3.90 „
Perkal	„ 3.75 „
Plavina	„ 2.90 „
Žida fantazija za obleko	„ 5.50 „
Musola za obleko	„ 1.90 „
Musola volnena vseh barv	„ 8.90 „
Blago za površnike 150 cm.	„ 19.50 „
Obrisače lanene na m	„ 2.90 „
Obrisače gobaste	„ 1.90 „
Povoji otroški	„ 1.30 „
Rute za na glavo	„ 2.50 „

Velika izbora maj, nogavic, robcev, čipk, vezenin, gotovega moškega in ženskega perila.

Če se hočete

za tekočo pomlad in bodoče poletje obleči elegantno in po najnižjih cenah, kupujte samo pri

"ALLE GRANDI FABBRICHE"

TRST - Corso Garibaldi 10 - Telef. 79-35

kjer boste našli vedno veliko izbero gotovih oblek površnikov in Trench coats Posameznih jopičev in hlač za odrasle in mladino.

Športne in mornariške obleke za otroke.

Vsi kosi oblek so izdelani v

lastni krojačnici prve vrste

s priključeno zalogo blaga (antazija, plavega in črnega za naročila po meri, za katere jamčimo v podrobnostih.

Nezadovoljivo blago zamenjamo ali pa vrnemo denar.

Automobilna mehanična šola, državni patent zajamčen. Vedno odprti tečaji.

Telefon 73-67.

TRST, via Imbriani 14

Plugi, slovite tovarne Eberhardt (varstvena znamka mrjasec), posebni za naša tla, s plužno, lemežem in ključem :

Štev. 6	teža 68 kg.	cena L.	420.-
" 7	" 78 "	" "	425.-
" 8	" 86 "	" "	510.-
" 10	" 102 "	" "	585.-
" 14	" 154 "	" "	810.-
" 38	" "	" "	336.-

"CIGNUS" - plužič na eno kolo za vinograd

Plugi za hribovit svet, obratljivi, za globoko oranje, za obdelovanje mrtvice itd.

PLUGI češkega izdelka:

Štev. 5	teža, 70 kg.	cena . . . . . L.	300.-
" 7	" 84 "	" "	330.-
" 8	" 94 "	" "	380.-
" 10	" 125 "	" "	490.-

Kultivatorji na kolca, s 7 jeklenimi rti, teža 150 kg., cena 340.-

Stroji za osipanje krompirja in koruze. **Brane** lahke in težke dvo- ali trodelne, domačega in tujega izdelka, po najboljših pogojih. **Sesalke** za gnojnice iz litega železa, cev Mannesmann 83 mm., dolge 3 do 4 m., težke 65 kg., v vsakem oziru zajamčene L 300 - 350.

Dobavljajo se vseh vrst pojedelski stroji. Brezplačni proračuni

Ing. Righi & M. Vidovich, Trieste (13) Piazza Goldoni 10

PRI TVRDKI

DAVIDE CAVALIERO — TRST

CORSO GARIBALDI N.º 5 (STARA BARRIERA)

dobite

Telef. št. 79-32. po najnižjih cenah zelo bogato zalogo izgotovljenih oblek, enotnih in dvojnih oprsnikov, flanelastih hlač, Trench coat, dežnih plaščev, površnikov in otroških oblek.

Bogata izbira blaga na meter iz domačih in inozemskih tovarn.

LASTNA KROJAČNICA

Govorimo tudi slovensko.

Resna postrežba!

morate paziti, da je podlaga vedno bolj sočna (muževna) kot cepič in da rane zamažete v resnici s cepilnim voskom in ne z zemljo. Sedaj je najbrž prepozno za cepljenje oreho, razen ako imate že februarja meseca nabranih cepičev.

Vprašanje št. 14: Tuje kokoši mi brskajo po njivi in mi delajo škodo. Ali jih lahko zastupim in kako naj to naredim?

Odgovor: Vi ne smete zastupati tujih kokoši! Poljske miši lahko zastupite z natrijevim arzenitom (arsenito sodico), ki je hud strup. Zastupi se koruzni zdob, katerega potem raztrosite po vašem polju. Ob njivi pa morate obesiti desko z napisom »zastrupljena njiva« (campo avvelenato), ker drugače zapadete globi. Če bo slučajno prišla sosedova kokoš na vašo njivo in povzila zastrupljeno zrno, bo seveda crknila, za kar vi ne morete biti odgovoren.

Vprašanje št. 15: Ze drugo leto je, kar so na Krasu črešnje še skoraj vse v listih. Listje namreč še vedno ni odpadlo čeprav smo imeli močno burjo, da je drevje lomilo. Kaj je to? Pravijo, da je to posledica neke bolezni in da bo letina zato slaba.

Odgovor: Da ni listje odpadlo, sta lahko dva vzroka, in sicer: a) Če pozno v jeseni drevje še zeleni in pride potem naenkrat hud mraz, ne more listje dozoreti, ker pretrže mraz naravni razvoj listja. V tem slučaju ne morejo listi oddati vejicam v listih pripravljene rezervne hrane, listi in peclji naenkrat ovenejo in ostanejo na drevju. b) Drevo je lahko smolika-sto in smola deluje tudi pri peclju listov, oziroma na mestu, kjer se list drži vejice. Smolika je seveda bolezen ki zmanjša pridelek sadja.

Vprašanje št. 16: Kje se nahaja poštno ravnateljstvo v Trstu? Ali pripada tudi Goriško pod tržaško pošt. ravnateljstvo?

Odgovor: Naslov je: Direzione postale, Trieste. Goriška spada pod ravnateljstvo v Vidmu.

Opomba. Mnogo naročnikov vprašuje, kakšni gozdni zakoni veljajo sedaj pri nas. Na posamezna vprašanja v tem oziru ne moremo odgovarjati, pač pa bomo v kratkem priobčili v »Novem listu« par člankov, ki bodo zadevo popolnoma pojasnili. Torej počakajte!

Listnica uredništva.

H. Dornberg: Lepo hvalite lepi Dornberg in krasno petje domačih fantov. Ne moremo pa dopisa priobčiti ker list ne mara opravljanja in razdorov po vaseh. Sicer pa dopis v tistem delu ni razumljiv. Pošljite kaj drugega! Pozdravljeni!

Odgovorni urednik: dr. Engelbert Besednjak.
Tiskala Katoliška tiskarna v Gorici
Riva Piazzutta št. 18.

UCENKO poštenih staršev sprejme takoj trgovina mešanega blaga J. Kavčič, Razdrto Preval (Postumia). — Istotam je na prodaj več A. Znidarskih panjev ter dobro ohranjen kosilni stroj tipa Doering.

KOBILA 7letna, za vsako vožnjo, je na prodaj. Istotam tudi voziček (zapravljivček) skoraj nov ter tudi konjska oprema. Naslov pri upravi.

IZJAVA.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik dolgov, katere napravi moja hči Marija in njen soprog Miroslav Valič.

Tevče, dne 12. aprila 1929.

Andrej Samec,

Tevče 108 pri Ajdovščini.

V nedeljo dne 21. t. m. od 9. do 16. ure se bo vršila prostovoljna javna dražba vsega združnega imetja.

Na prodaj je:

1) Distilerija za kuhanje žganja z dvema kotloma in z vso opremo, pred dvema letoma nova. Vzklicna cena je 10.000 L.

2) Zadržna mesnica z novo ledenico in z vso opremo. Vzklicna cena 2.500 L.

3) Steklena pisalna soba, klopi in miza.

4) Sejalni stroj; eno kolo, itd.

Consorzio Agricolo Cooperativo Vipava

Ljudska posojilnica v Vipavi
bo imela svoj

redni občni zbor

na dan sv. Florijana dne 4. maja t. l. ob dveh in pol pop. v pisarni.

V slučaju nezadostnega števila članov se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki vdeležbi.

Načelstvo.

Kmetijsko društvo v Vipavi
bo imelo svoj

redni občni zbor

na dan sv. Florijana dne 4. maja ob 4. uri pop. v pisarni.

V slučaju nezadostnega števila članov se bo vršil občni zbor pol ure pozneje ob vsaki vdeležbi.

Načelstvo.

Zobozdravnik

dr. L. Mermolja

sprejema

v Gorici
na Travniku 5-II.

ZDRAVNIK
Dr. EMILIO GRESIC
oče

se je preselil s svojim ambulatorijem na Piazza Vittoria 5 nasproti lekarni Cristofoletti.

SEMENSKI KROMPIR

„KAMNIK“

po ugodnih cenah

prodajam

Gorica, via Morelli 13. Rizzi
Raimond.

Ortopedični zavod A. ZECCHI

TURIN - via Roma 31, I. nadstr.

Aparat Zecchi zabranjuje napredovanje

KILE

Uspeh aparata ZECCHI v videmski pokrajini.

Nov ozdravljenec iz Valvasone

Dolžnost me veže izreči svoje priznanje in hvaležnost g. ortopedu ZECCHI, ki mi je s svojo posebno iznajdbo ustavil KILO, ki mi je delala zelo grenko življenje in me ovirala v mojem poklicu.

Pippo Jožef pok. Luke
Via del Fornasini
Valvasone (pokr. Videm).

Važna objava! Radi številnih pisem, v katerih nas stranke prosijo za informacije javljamo, da bo ortoped ZECCHI dajal pojasnila in nasvete v sledečih krajih:

GORICA: Sreda 24. in četrtek 25. aprila v *Albergo all' Angelo d' oro.*

TRST: Petek 26. aprila v *Albergo Moncenisio,*

PULJ: Sobota 27. aprila v *Albergo Miramare,*

MALI LOŠINJ: Nedelja 28. aprila v *Albergo Italia,*

ZADER: Ponedeljek 29. in torek 30. aprila, *Hotel Bristol,*

REKA: Sreda 1. in četrtek 2. maja v *Abergo Italia,*

ŠT. PETER NA KRASU: Petek 3. maja v *gostilni Rebec.*

Josip Kerševani, Gorica

Piazza Cavour štev. 9

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramofonov, samokresov, pušk in vseh nadomestnih delov gorimenovanih predmetov.

Mehanična delavnica

Gorica - Piazza Cavour štev 5

Benzina „Lampo“

Telefon št. 415, — — — Brzjavlj: KERSEVANI, GORIZIA. CICLI E MACCHINE

Odlikovana tovarna

Anton Breščak, Gorica

via Carducci št. 14

Največja zaloga pohištva na Goriškem. — Velikanska izbira posteljnjakov od 100 L naprej. Cene zelo zmerne!

Solidna in skrbna izdelava.

LASTNA DELAVNICA

v Via Carlo Favetti št. 1 (prej via Vetturini št. 1)

Valuta — tuji denar.

Dne 17. aprila si dal ali dobil za:

1 dolar	19.06 lir
1 angl. funt	92.70 lir
100 dinarjev	33.60 lir
100 šilingov (avstr.)	268.75 lir
100 čeških kron	56.55 lir
100 nemških mark	453.— lir
100 švic. frankov	367.75 lir
100 franc. frankov	74.65 lir
100 belg. frankov	265.50 lir

Beneške obveznice 74.60; Obveznice »Consolidato« 81.—.

Loterijske številke.

dne 13. aprila 1929:

Bari	29,	63,	72,	6,	50
Florenca	13,	3,	58,	44,	37
Milan	3,	39,	27,	56,	12
Neapelj	52,	22,	15,	77,	43
Palermo	41,	87,	51,	11,	10
Rim	71,	49,	8,	33,	35
Turin	27,	65,	79,	44,	52
Benetke	71,	70,	44,	12,	62

Skrbne gospodinje in krčmarice!

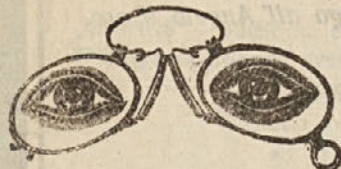
Velikanska znižanja! Po naravnost smešnih cenah razprodajamo raznovrstno kuhinjsko posodo in druge hišne potrebščine.

Trst, via Carducci 3
(nasproti bivše vojašnice.)

Jakob Šuligoj-Gorica

urar in zlatar, izprašani optik,

Via Carducci štev. 19.

Priporoča svoje zaloge najfinejših preciznih ur vseh znamk in najmodernejših naočnikov, katere izvršuje natančno po zdravniških predpisih

Točna postrežba!

Najzmerne jše cene

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

ROBERTO BERKA

sprejema v Gorici,

CORSO VERDI 36

Ob nedeljah v prostorih
gosp. dr. Serjun-a

v

TOLMINU

Tvrdba Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za popolno opremo nevest.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

ZDRAVNIK

predpiše v vseh slučajih, ko so otroci podvrženi glistam, ČOKOLADNI BONBON ARRIBA PROTI GLISTAM, ki uniči takoj in popolnoma vse gliste.

Prodaja se v zelenih zavitkih v vsaki lekarni po L. 1.—

ČOKOLADNI BONBON PROTI GLISTAM

ARRIBA

NA MORJU, V HRIBIH IN NA LETOVIŠČU IMEJTE VEDNO NA RAZPOLAGO „ARRIBO“ ZA ZDRAVJE VAŠIH OTROK.

